

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ

ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Αργεντινής Δημοκρατίας 2 (πρώην Βουλής) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 33 - 897

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α. Ν. 1092

Διεύθυνσις Περιοδικού: ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α. Σγουρού 2

Διεύθυνσις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α. Ε. 'Ιερά 'Οδός 61

Τιμή Φύλλου Δρχ. 1.000 — 'Ετησία συνδρομή έσωτ. Δρχ. 8.000, έξωτ. 10 σελλίνια ή 2 δολάρια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Πρὸς τοὺς "Ελληνας 'Ερυθροσταυρίτας. 1η έσωτερικὴ έξωφύλλου. Ποίημα, Προσευχὴ στὴ Θεία Γέννησι, Στ. Σπεράντζα.—'Ερρίκος Ντυνάν, Α.Α.Κ. σελ. 1. — Σοφοκλέους «ΑΙΑΣ», Γ. Κουρμούλη, σελ. 2. — 'Εκείνη τὴ νύχτα τὴν άγιασμένη, Στ. Σπεράντζα, σελ. 3. 'Η άποστολὴ τῆς Λογοτεχνίας, Μ. Νικολαΐδης, β) Τὰ ὀδοντοτρίμματα, Στ. Σπεράντζα, σελ. 4. — Μία άπρεπη μαθητικὴ σκηνή, Β. Οἰκονομίδης, σελ. 5. — 'Ο Σωτὴρ τοῦ Μεσολογγίου, σελ. 6. — α) 'Η Διφθερίτις, Σ. Σπεράντζα, β) 'Υγιεινὲς Συμβουλές, ΑΝ. ΒΩ., σελ. 7. — Τὸ ρύζι, Κ. Ζευγά, σελ. 8. — Τὸ μεγάλο άστέρι τοῦ οὐρανοῦ, Π. Μιχαλοπούλου, σελ. 9. — Φωτογραφίαι δράσεως, σελ. 10-11. — Κόνιτσα, Π. Καλονάρου, β) Τροφικαὶ δηλητηριάσεις, Στ. Κανελλή, σελ. 12. Τὸ μπάσκετ - μπῶλ, Σπ. Αὐλωνίτης, σελ. 13. — 'Ο τυφλὸς ποὺ ἐφώτισε τὰ πέλαγα, σελ. 14. — Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν., β) Κίνησις ξένων Ε.Ε.Σ.Ν., σελ. 15-16. — β) 'Η Πέρδικα Α. Μεταξά. 'Απὸ τὴν δράσιν τῶν 'Ελλήνων 'Ερυθροσταυριτῶν, σελ. 17. — Μαθητικὴ συνεργασία, σελ. 18-20. — Τὰ Χριστούγεννα. Μουσικὴ Ξ. 'Αστεριάδης. — Αἱ περιπέτειαι τοῦ 'Οδυσσεύς Α. Β.

To the Greek Juniors, by G.J.R.C. Inside front-cover. Poem, prayer, by St. Sperantza. — Henry Dunant, by A.A.K. p. 1.—«Aeas by Sophocles», by G. Kourmulis p. 2.—That holy night, tale, by St. Sperantza, p. 3.—Literature's aim, by M. Nicolaidis, b) Tooth powders, by St. Sperantza, p. 4.—An umbecoming pupils' behaviour, by B. Oeconomides, p. 5.—The man who saved Missolonghi in 1822, p. 6.—Diphtheria, by St. Sperantza, b) Advices on hygiene, by ΑΝ. ΒΟ., p. 7.—The rice, by C. Zevgas, p. 8.—The great star of the sky, by P. Michalopoulou, p. 9.—Activity in pictures, p. 10-11.—Conitsa, by P. Kalonaros, b) First-aid, by St. Canellis, p. 12.—Basket-ball, by Sp. Avlonitis, p. 13.—The blind who illuminated the seas p. 14.—G.J.R.C. movement, b) Foreign J.R.C. movement, pp. 15-16.—The partridge, by A. Metaxas. Juniors' activity, p. 17.—Pupils' contribution, pp. 18-20.—Christmas. Set to music by X. Asteriades.—Ulysses' adventures by A. V.

Εἶναι παράδοσις γιὰ τὰ 'Ελληνόπουλα νὰ σκέπτονται, περισσότερο κατὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Χριστουγέννων, τὰ παιδιὰ ποὺ ὑποφέρουν, καὶ δυστυχῶς ὑπάρχουν τόσα πολλὰ σήμερα, κυρίως εἰς τὴν ὑπαιθρο, ποὺ ἔχουν άφάνταστες ἐλλείψεις σὲ ρούχα, παπούτσια, τροφή, γραφικὴ ὕλη καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλα πράγματα.

'Η άπέραντη αὐτὴ δυστυχία, ἡ ὁποία μόνο μετὰ τὴ βοήθεια ὄλων θὰ μπορέσῃ νὰ ἀνακουφισθῇ, δίνει τὴν εὐκαιρίαν στοὺς 'Ελληνας 'Ερυθροσταυρίτας, ποὺ βρίσκονται σὲ καλλίτερη θέσι, νὰ βοηθήσουν τοὺς πάσχοντας ἀδελφούς των.

Μποροῦν νὰ ἐτοιμάσουν δέματα μετὰ ὅσα πράγματα δὲν τοὺς εἶναι ἀπαραίτητα, τὰ ὁποία αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Ε. Ε. Σ. θὰ μεταφέρουν ὅπου αὐτοὶ θέλουν πρὸς διανομήν.

Εἴμεθα βέβαιοι πὼς ἡ ἐκκλησίς αὐτὴ θὰ εὖρῃ ἀπήχησιν στὴν ψυχὴ τῶν 'Ελλήνων 'Ερυθροσταυριτῶν καὶ πὼς τοὺς παρέχει τὴ δυνατότητα νὰ ἀσκήσουν τὸ προνόμιον, ποὺ ἔχουν στὴ ζωὴ, ἐκεῖνοι ποὺ μποροῦν νὰ βοηθοῦν τοὺς ἄλλους.

'Η ἱκανοποίησις ποὺ θὰ δοκιμάσουν οἱ ἴδιοι, ἀπὸ τὴ Χριστιανικὴ καὶ πολιτισμένη αὐτὴ χειρονομία, τῆς βοηθείας πρὸς τοὺς πάσχοντας, καὶ ἡ χαρὰ ἐκείνων, ποὺ θὰ δεχθοῦν στὶς δύσκολες ἡμέρες τῆς ζωῆς των τὴ βοήθεια, θὰ εἶναι ἡ ὠραιότερα ὑποδοχὴ τοῦ γεννωμένου Θεοῦ Βρέφους καὶ ἡ παρηγορία τῶν μεγάλων ὅτι ἡ ἐρχομένη γενεὰ γνωρίζει τί χρειάζεται ἡ δημιουργία μιᾶς εὐτυχισμένης 'Ελληνικῆς κοινωνίας, τῆς ὁποίας ὅλα τὰ μέλη χαρούμενα θὰ φάλλουν μαζί με τοὺς 'Αγγέλους τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Δεκέμβριος 1950.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

'Αγαπημένα μου παιδιὰ,

Τὸ βιβλίον αὐτό, «ἡ Μάχη τοῦ Σολφερίνο», τὸ ὁποῖον ἐκυκλοφόρησε λίγο μετὰ τὴ μάχη, ἐπροκάλεσε πραγματικῶς ἐξαιρετικὴ ἐντύπωσιν σὲ ὅλο τὸν κόσμον. Οἱ Γάλλοι συγγραφεῖς, ἀδελφοὶ Γκονκούρ, ἔγραφαν στὶς 8 'Ιουνίου τοῦ 1863 στὸ ἡμερολόγιό τους ὅτι, κοὶ σελίδες αὐτὲς τοὺς συνετάραξαν κυριολεκτικῶς καὶ προσέθεσαν: «Τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι ὠραιότερον, χίλιες φορὲς ὠραιότερον ἀπὸ τὸν 'Ομηρον, ἀπὸ τὴν Κάθοδον τῶν μυριῶν, ἀπ' ὅ,τιδήποτε ἄλλο ἔχει γραφῇ». 'Εκεῖνο ὅμως ποὺ ἔχει μεγαλειότερη σημασία, εἶναι τὸ γεγονός ὅτι τὸ βιβλίον αὐτὸ κατάρθωσε πραγματικὰ νὰ συγκινήσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καλῆς προαιρέσεως στὸν κόσμον καὶ διευκόλυνε ἔτσι τὸν συγγραφέα εἰς τὸ νὰ δημιουργήσῃ τὰ θεμέλια γιὰ τὴν παγκόσμιον ὀργάνωσιν τοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ.

Θὰ ἔπρεπε καὶ ἐσεῖς, παιδιὰ, νὰ γνωρίσετε μερικὲς ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ βιβλίου αὐτοῦ. 'Οχι γιὰ νὰ παρασυρθῇτε σὲ ἐπιπολαιεῖς ἀντιπολεμικὰς σκέψεις ἢ σὲ ἕναν ἀστήρικτον διενθισμόν, ποὺ ἀρνείται τὴν ὑπόστασιν τῶν ἐθνῶν, εἶναι ξένος πρὸς τὴν πραγματικότητα καὶ παρασύρει συχνὰ σὲ ἄλλους χειρότερους πολέμους, ἀλλὰ γιὰ νὰ αἰσθανθῇτε καὶ σεῖς τὴν ὑποχρέωσιν ποὺ ἔχουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅταν δὲν μποροῦν δυστυχῶς νὰ ἐμποδίσουν τοὺς πολέμους, νὰ καταβάλλουν τουλάχιστον κάθε προσπάθειαν γιὰ νὰ μειώσουν τὴν φρίκην των καὶ νὰ ἐλαττώσουν τὰ θύματα ποὺ προκαλοῦν οἱ πόλεμοι αὐτοί. Σὰς μεταφράζουμε πρὸ κάτω μερικὰ χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ 'Ανρὺ Ντυνάν, ἀποσπάσματα τὰ ὁποῖα θὰ μπορούσαν νὰ σὰς πείσουν πόσο βαθεῖα κατάλαβε ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀνακουφισεώς της:

» Οἱ δυστυχισμένοι τραυματίαι ποὺ περιμαζεύονται κατὰ τὴ διάρκεια ὅλης τῆς ἡμέρας εἶναι ὡχροί, πελιδνοί, συντετριμμένοι· μερικοὶ καὶ πρὸ πάντων ἐκεῖνοι ποὺ ἔμειναν ἀνάπηροι, ἔχουν ἕνα βλέμμα ἡλίθιο καὶ δὲν καταλαβαίνουν σχεδὸν τί τοὺς λείει καὶ ἄλλοι εἶναι ἀνήσυχτοι καὶ φαίνονται νὰ τρέμουν συνεχῶς μετὰ κάποιο νευρικό τράκ· καὶ ἄλλοι πάλιν, ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων οἱ πληγὲς εἶναι ἀνοικτὲς καὶ ὅπου ἡ μόλυνσις ἄρχισε κιόλας τὸ καταστρεπτικὸν τῆς ἔργου, εἶναι σὰν τρελλοὶ ἀπὸ τὸν πόνο, αἰσθάνονται τὴν ἀγωνίαν νὰ τοὺς συγκλονίσῃ καὶ δὲν ἔχουν παρὰ μιὰ παρακλήσιν νὰ διατυπώσουν σὲ ὅσους τοὺς πλησιάζουν: νὰ τοὺς ἀποτελειώσουν μετὰ ἕνα πυροβολισμόν. 'Εκεῖ ὅμως ὅπου ἡ περιγραφή τοῦ 'Ανρὺ Ντυνάν παίρνει ἀληθινὰ ἀνώτερον χαρακτήρα γιὰ νὰ συντελέσῃ ἔτσι στὴ δημιουργίαν τῆς συγκινήσεως, ποὺ ἐπέτρεψε τὴν ἵδρυσιν τοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ, εἶναι οἱ σε-

λίδες ἐκεῖνες τοῦ βιβλίου του, ποὺ ἀφηγεῖται τὴν τυπώσεσιν του ἀπὸ τὴν περιοδείαν του στὰ πρόχειρα νοσοκομεῖα τοῦ Καστιλλιόνε καὶ τῶν ἄλλων κομποπόλεων, ποὺ περιέβαλταν κατὰ τὶς ἡμέρας ἐκεῖνες τὶς χιλιάδες τῶν τραυματιῶν.

*

«Στὴν κομπολὴν τοῦ Καστιλλιόνε μεταφέρονται οἱ περισσότεροι τραυματίαι. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγη ὥρα ὁ συνωστισμὸς εἶναι ἀπερίγραπτος. 'Η πάλιν αὐτὴ μεταβάλλεται ὁλόκληρη σὲ ἕνα τεράστιον, ὅσον καὶ πρωτόγονον νοσοκομεῖον. Τὸ ἴδιον τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Καστιλλιόνε, οἱ στρατῶνες, οἱ ἐκκλησίαι εἶναι γεμάτες ἀπὸ τραυματίες ποὺ συνωστίζονται ἐκεῖ γύρω χωρὶς καμμίαν τάξιν καὶ χωρὶς καμμίαν ἱατρικὴν περίθαλψιν καὶ ἀφίνονται ἀπλῶς ἐπάνω στὰ μάρμαρα καὶ

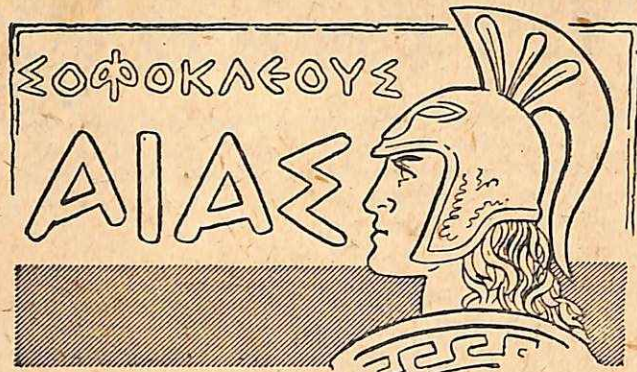
τὶς πλάκες μετὰ λίγο ἄχυρον γιὰ νὰ μωρέσουν νὰ ξαπλώσουν. 'Αχυρον βάζουν ἀκόμη καὶ στὶς αὐλές, ἀκόμη καὶ στὶς πλατεῖες, ἀκόμη καὶ στοὺς δρόμους τοῦ Καστιλλιόνε, σὲ ὠρισμένα μέρη ποὺ εἶναι λίγο πρὸς ταχυμένα καὶ ὅπου μερικὲς σανίδες ἢ λίγο ὑφάσμα ἐλαττώνουν κάπως τὸ βασανιστήριον τῶν τραυματιῶν ἀπὸ τὸν ἥλιον. 'Ακόμη καὶ τὰ σπίτια τῶν κατοίκων δὲν ἀργοῦν νὰ καταληφθοῦν, γιὰ νὰ ἐλαττώσουν λίγο τὸν συνωστισμόν στὰ νοσοκομεῖα.

» Ἀπάνω στὰ μάρμαρα τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Καστιλλιόνε ποὺ ἐπισκεπτόμεθα ἔχουν ἐγκαταλειφθῇ ὁ ἕνας δίπλα στὸν ἄλλον ἄνθρωποι ὄλων τῶν φυλῶν, Γάλλοι καὶ 'Αραβες, Γερμανοὶ καὶ Σλαῦδοι. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἔχουν κἄν τὴ δύναμιν νὰ κινηθοῦν ἢ δὲν μποροῦν νὰ κινηθοῦν ἐπει-

δὴ τοὺς λείπει ὁ χῶρος. 'Αγριεῖς κραυγὲς ἀπελπισίας, βλασφημίαι, φωναὶς ἀγανακτήσεως ἀντηχοῦν κάτω ἀπὸ τοὺς θόλους τῶν ἱερῶν αὐτῶν χώρων. «'Α! κύριε, πόσο ὑποφέρω! μοῦ ἔλεγον μερικοὶ ἀπὸ τοὺς δυστυχισμένους αὐτοὺς. Μὰς ἐγκατέλειψαν, μὰς ἀφήνουν νὰ πεθάνουμε μέσα στὸν πόνο καὶ στὴν ἀπελπισίαν. Καὶ ὅμως ἐπολεμήσαμε ὅσο μπορούσαμε καλύτερα. 'Ο πόνος παραμορφώνει τὰ πρόσωπα, ποὺ σὲ λίγη ὥρα θὰ ἔχῃ τελείως πρὸς ἀπὸνεκρῶσιν ὁ τέτανος καὶ ἡ γάγγραινα. Τὸ πρόσωπό των εἶναι σχεδὸν κατὰ μωρὸν ἀπὸ τὶς μύγας ποὺ κολλοῦν ἐπάνω στὶς πληγὰς των· σὲ ἄλλους τὸ ἀμπέχον, τὸ πονάκι, οἱ σάρκες καὶ τὸ αἷμα ἐδημιούργησαν ἕνα ἀπαίσιο καὶ ἀκαθόριστον μίγμα, ὅπου τὰ σκουλήκια βρίσκουν εὐκόλως τροφὴν· μερικοὶ τρέμουν ἀπὸ τὴν ἰδέαν ὅτι θὰ τοὺς καταφάγουν τὰ σκουλήκια αὐτά, ποὺ βλέπουν νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸ σῶμα των καὶ ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὶς μύγας, ποὺ κατὰ μυριάδας γερμίζουν τὴν ἀτμόσφαιραν.

Α.Α.Κ.
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
(Συνεχίζεται)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 1. Τζοη 2
ΗΜΕΡΟΜ. 16 8 85
ΑΡΙΘ. 36199

Γ. Ι. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ, Καθηγητού του Πανεπιστημίου 'Αθηνών.

Η επιβλητική φυσιογνωμία του Αϊάντος χαρακτηρίζεται με ζωηρά χρώματα εις τὰ ἀθάνατα Ὀμηρικά ἔπη. Ἡ Τροία πολιορκεῖται ἀπὸ τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ ἡ ἀπαχθεῖσα Ἑλένη ἱσταται εἰς τὰ τείχη μετὸν πειθερόν της Πρίαμον καὶ δεικνύει εἰς αὐτὸν ἕνα ἕκα-στον ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῶν πολιορκητῶν. Κάποιαν στιγμὴν ὁ Πρίαμος τὴν ἐρωτᾷ ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Ἀχαιὸς ὁ ἰσχυρὸς καὶ μέγας, τοῦ ὁποῦ ἡ κεφαλὴ καὶ οἱ εὐρεῖς ὦμοι ὑπερέχουν μετὰ τῶν Ἀργεῖων. Ἡ Ἑλένη ἀπαντᾷ «οὗτος δ' Αἴας ἐστὶ πελώριος, ἔρκος Ἀχαιῶν», δηλαδὴ αὐτὸς εἶναι ὁ πελώριος Αἴας, τὸ στήριγμα τῶν Ἀχαιῶν. Εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς Ἰλιάδος περιγράφεται ἡ δύναμις καὶ τὸ μυθικὸν του παράστημα, τὸ καταπληκτικὸν μέγεθος καὶ βάρος τῆς ἀσπίδος του καὶ ἡ ἀναμφισβήτητος ὑπεροχὴ του μετὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ δόρατος. Εἰς τὴν Ὀδυσσειᾳ τέλος ἔχομεν τὴν θαυμασίαν σκηνὴν τῆς συναντήσεως Αἴαντος καὶ Ὀδυσσεύς εἰς τὸν Ἄδην. Ὁ Αἴας ἀποστρέφεται μετὰ μεγαλοπρεποῦς περιφρονητικῆς σιγῆς τὸν Ὀδυσσεῖα τὸν θανάσιμον ἐχθρόν του.

Αἰτία τῆς ἐχθρας τοῦ Αἴαντος πρὸς τὸν Ὀδυσσεῖα εἶναι ὁ εἰς βάρος του καταλήξας ἀγὼν περὶ τῶν ὅπλων τοῦ Ἀχιλλεύου. Τὸ ζήτημα ἔχει ὡς ἑξῆς: Μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἀχιλλεύου ἡ Θέτις προσέκηρυνεν ἀγῶνα μετὰ ἑπαθλοῦν τὰ ὅπλα τοῦ ἥρωος υἱοῦ της, τὰ ὅποια θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἀριστος, μετὰ τὸν νεκρὸν Ἀχιλλεῖα, ἥρωας τῶν Ἑλλήνων. Εἰς τὸν ἀγῶνα μετέσχον ὁ Αἴας καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, ἀλλ' ἡ κρίσις ἀπέβη ὑπὲρ τοῦ τελευταίου, διότι οἱ αἰχμαλωτοὶ Τρῶες ὁμολόγησαν ὅτι περισσότερα κακὰ ἐπροξένησεν εἰς τοὺς Τρῶας ὁ Ὀδυσσεύς διὰ τῆς πονηρίας του παρὰ ὁ Αἴας διὰ τῆς ἀνδρείας του. Παράφορος ἐκ τοῦ θυμοῦ ὁ Αἴας ἀποσύρεται εἰς τὴν σκηνὴν του καὶ περιπίπτει εἰς βαρεῖαν μελαγχολίαν.

Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖον τῆς ἔριδος μετὰ τῶν Αἴαντος καὶ Ὀδυσσεύς ἐκμεταλλεύεται ὁ θεὸς Σοφοκλῆς διὰ νὰ πλέξη τὴν υπόθεσιν τῆς ἀθανάτου τραγωδίας του «Αἴας». Ὁ Σοφοκλῆς δέχεται ὡς βάσιν τῆς τραγωδίας του ὅτι ἡ παράφορος ὀργὴ τοῦ Αἴαντος ἐθόλωσε τὸν νοῦν του καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν μέχρι παραφροσύνης. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μανίας του αὐτῆς ὁ Αἴας προέβη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν πράξεων, αἱ ὁποῖαι διέσεισαν τὴν σοφιστικὴν καὶ τὸ κύρος του μετὰ τῶν Ἀχαιῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ κρίνῃ, ὅταν συνῆλθε ἀπὸ τὴν μανίαν του, ὅτι δὲν ἦτο πλέον δυνατόν δι' αὐτὸν νὰ ζήσῃ.

Κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς παραφροσύνης αὐτοῦ ὁ Αἴας κινούμενος ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως κατὰ τοῦ Ὀδυσσεύς ἐξέρχεται ἐν καιρῷ νυκτὸς τῆς σκηνῆς του διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν ἐχθρόν. Ὁ ταραγμένος νοῦς του παρορμηγίνεται ἀπὸ τὴν Ἀθηνᾶν, ἡ ὁποία τὸν ὠθεῖ νὰ ἐπιτεθῇ ἐπιθήρῃ ἐναντίον μιᾶς ἀγέλης κτηνῶν, τὰ ὅποια ἐν τῇ παραφροσύνῃ του ἐξέλαθεν ὡς ἐχθρούς, νὰ κατασφάξῃ πλῆθος ἐξ αὐτῶν καὶ νὰ συλλαβῇ καὶ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν σκηνὴν του μετὰ τῶν ἄλλων ἕνα ἐπιβλητικὸν κριόν, τὸν ὁποῖον ἐκλαμβάνει ὡς τὸν θανάσιμον ἐχθρόν του Ὀδυσσεῖα, μετὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν μαστιγώῃ ἐκεῖ μέχρι θανάτου. Εἰς τὴν παράφορον αὐτὴν ἐνέργειαν ἐξάπτεται ἔτι μᾶλλον τὴν ἀσίγαστον μανίαν του ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ ὁποία

χάριν τοῦ Ὀδυσσεύς βοηθεῖ εἰς τὸ νὰ ἐξευτελισθῇ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο ὁ ἀντίπαλός του.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἥρωας ἀρχίζει σιγὰ σιγὰ νὰ συνέρχεται ἀπὸ τὴν μανιακὴν κρίσιν καὶ νὰ ἀναλογίζεται τὸ αἶσχος τὸ ὁποῖον προσήψαν αἱ παράφρονες πράξεις του εἰς αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἐθεωρεῖτο «ἔρκος τῶν Ἀχαιῶν». Εἰναι ἀδύνατον πλέον εἰς αὐτόν νὰ ἀντικρύσῃ τοῦ λοιποῦ τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἰρωνεύωνται καὶ νὰ σαρκάζουν τὴν συμφορὰν του. Ματαίως προσπαθοῦν νὰ παρηγορήσουν αὐτόν οἱ ἀγαπημένοι συμπολεμισταὶ ναῦται τῆς Σαλαμῖνος καὶ ἡ σύζυγός του Τέκμησσα. Ἀγεται εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ζωὴν, ἀποκρύπτει ὁμῶς αὐτὴν διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ τὴν ἐκτελέσῃ.

Αἱ μεγαλειώδεις σκηναὶ διαδέχονται ἀλλήλας, διακοπτόμεναι ἀπὸ χορικά ἄσματα ὑπερόχου λυρισμοῦ. Ὁ Αἴας ἀποφασισμένος νὰ αὐτοκτονήσῃ ζητεῖ νὰ ἴδῃ διὰ τελευταίαν φορὰν τὸν υἱόν του Εὐρύσακην, ἕνα χαριτωμένον νήπιον. Τὸ ἀποχαιρετᾷ με συγκινητικούς λόγους: «Παιδί μου σοὺ εὐχομαι νὰ σταθῇς περισσότερο τυχερὸς ἀπὸ τὸν πατέρα σου, κατὰ τὰ ἄλλα δὲ ὅμοιος με αὐτόν... Τὰ ὅπλα τὰ ἰδικά μου δὲν θὰ τὰ ἐκθέσουν πρὸς βράβειον κανενὸς ὅπως συνέβη μετὰ τὰ ὅπλα τοῦ Ἀχιλλεύου... Αὐτὴν τὴν ἀσπίδα, παιδί μου, ἔνεκα τῆς ὁποίας καὶ σὲ ὠνόμασα Εὐρύσακην, νὰ τὴν κρατῇς στερεὰ ἀπὸ τὴν λαβὴν. Τὰ ἄλλα μου ὅπλα ἂς ταφοῦν μαζὶ με ἐμέναν». Ὁ ὠραίος ἥρωας ἀφοῦ ἐκληροδοτήσεν εἰς τὸ παιδί του τὸ πολυτιμότερόν του κτήμα, τὴν περιφρῶν «ἐπταβόειον» ἀσπίδα, διατάσσει τὴν σύζυγόν του νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὰ δώματά της. Ὁ χορὸς τραγουδεῖ μετὰ πικρὰν νοσταλγίαν πρὸς τὴν γενέτειραν, τὴν ἔνδοξον Σαλαμῖνα, καὶ ἐξιστορεῖ τὰς συμφοράς ποὺ τὸν πλήττουν μακρὰν ἀπὸ αὐτῆς. Ὁ Αἴας τέλος πείθει τοὺς συντρόφους του ὅτι θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν παραλίαν νὰ πλῦνῃ τὰ αἵματα τῆς σφαγῆς τῶν ὧων, νὰ ἐξαγνισθῇ καὶ νὰ ἐξευμενίσῃ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ ὅτι ἐν συνεχείᾳ θὰ κρύψῃ εἰς ἀσφαλὲς μέρος τὸ ξίφος ποὺ τοῦ ἐδώκε κάποτε ὁ «Ἐκτωρ, δῶρον τὸ ὁποῖον μόνον συμφοράς τοῦ ἐπροξένησεν, διότι, ὅπως λέγει καὶ ἡ παροιμία «ἐχθρῶν ἂν δῶρ ἂν δῶρ ἂν κ' οὐκ ὂν ἡ σίμα». Διὰ νὰ τοὺς καθησυχάσῃ ἔτι μᾶλλον δηλώνει ὅτι τοῦ λοιποῦ ἀπεφάσισε νὰ ἐπιδεικνύῃ φρόνησιν καὶ διαλλακτικότητα ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν του, διότι «ἐχθρὸς ἢ μὴ ὦν εἰς τὸ σὸν δ' ἐχθρὸς ἂν ὦν ὡς καὶ φιλήσων αὐτὸς» δηλαδὴ τὸν ἐχθρόν τῶσον πρέπει νὰ ἐχθρεύεται κανεὶς ὅσον εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ γίνῃ καὶ πάλιν φίλος του.

Ἐξάλλος ἀπὸ χαρὰν, διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ κυρίου του ἀπὸ τὴν παράφορον ὀργὴν, ὁ χορὸς τῶν Σαλαμινίων ἀδελφὰν χαρμονίους ὕμνους, ἐνῶ ὁ τραγικὸς ἥρωας πορεύεται πρὸς τὸ μοῖρατόν. Τὸ ἀπονενοημένον διάδημα ἐκτελεῖ ἐν μέσῳ τραγικωτάτων ἐπικλήσεων πρὸς τὸν Δία, τὸν Ἑρμῆν, τὰς Ἐρινύς, τὸν Ἥλιον, τὸν Θάνατον, τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, τὸ ἅγιον χῶμα τῆς Σαλαμῖνος, τὰς ἐνδόξους Ἀθῆνας, τὸ γένος, τὰς κρήνας καὶ τοὺς ποταμούς καὶ τὰς πεδιάδας τῆς Τρωάδος, ἐπικλήσεις καὶ χαιρετισμοὶ ἄξιοι πράγματι ἐνὸς Σοφοκλέους.

Ἡδὴ οἱ παλαιοὶ μᾶς παραδίδουν ὅτι ὁ Σοφοκλῆς διὰ τῆς τραγωδίας αὐτῆς θέλει νὰ διδάξῃ ποῦ ὀδηγοῦν τὸν ἄνθρωπον οἱ θυμοὶ καὶ αἱ φιλονικίαι, αἱ ὁποῖαι εἰς τὸ τέλος δὲν ὠφελοῦν οὔτε ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι ἐξηλθὼν νικηταὶ ἀπὸ αὐτάς. Ὁ ἴδιος ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ νικητὴς κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ὅπλων, ὅταν ἦλθεν εἰς τὸν Ἄδην καὶ εἶδεν ὅτι ὁ Αἴας, ὁ πάλαι ποτὲ φίλος καὶ πανένδοξος συμπολεμιστὴς του, δὲν δέχεται οὔτε νεκρὸς νὰ συνδιαλλαγῇ μαζὶ του, ἀνακράζει με συντριβήν: «ὡς δὲ μὴ ὁ φελοὺν νικᾶν τοι ὦ δ' ἐπ' ἀέθλω», δηλαδὴ μακάρι νὰ μὴ ἀνεδεικνύομην νικητὴς με τοιοῦτον βραβεῖον.

Δόσε στὸν κόσμον ὅτι καλύτερο ἔχεις.
Ἀγωνίσου γιὰ τὸ δίκην ἔχοντας στὸ
πλευρὸ σου τὸ Θεό.

Am. J. R. C. Journal

ΕΚΕΙΝΗ ΤΗ ΝΥΧΤΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑΣΜΕΝΗ

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Σύννεφα κυλιόνταν γοργὰ στὸν οὐρανὸ καὶ κάθε τόσο ἔκρυναν τὸ λιγοστὸ φεγγάρι. Πύκνωνε τότε τὸ σκοτάδι τῆς χειμωνιάτικης νύχτας, σὰν νάθελε νὰ τυραννήσῃ καὶ νὰ κυριέψῃ τὴν πλάσι, καὶ μιὰ δολομαρὴ σκέπη ἀπλώνονταν πάνω στὸ πρόσωπο τῆς γῆς καὶ στοὺς μικροὺς λόφους τῆς εὐφορῆς χώρας, μετ' ἀμπέλια καὶ τὶς συκιὰς καὶ τὶς ἀμυγδαλιὰς.

Βαθὰ κοιμώταν ξαπλωμένη στοῦ πῶδ' ὁμορφοῦ λόφου τὴν πλαγίᾳ ἡ Βηθλεέμ, τοῦ Δαβὶδ ἡ πατρίδα. Τραγοῦδισε πολὺ στὴ Βηθλεέμ ὁ Δαβὶδ, ὅταν μικρὸς ἔβασκε τοῦ πατέρα του τὰ πρόβατα στὸν κάμπο. Κι ὕμνους ἔψαλε πάλι πολλοὺς στὸ Σαβῶν, ὅσες φορές ἀνέβαινε στοῦ λόφου τὴν κορυφὴν. Μιλοῦσε πάντα ἡ φωνὴ τῆς καρδίας του κι ἀναγάλλιαζε ἡ σκέψις του στὸ χαρούμενο πέταγμα τῶν πουλιῶν καὶ στὸν ταπεινὸν θάμνον τ' ἀνθίσμα.

Μέσα σ' ἕνα σκοτεινὸ στάβλο, στὴν ἄκρῃ τῆς Βηθλεέμ, μῆπικαν τώρα νὰ ξαποστάσουν ἀπὸ τὸ δρόμο καὶ νὰ ζητήσουν προφύλαξιν ἀπὸ τὴν παγωνιά ἡ Παρθένος Μαριάμ, ἡ Παναγία, μαζὶ μετὰ τὸν Ἰωσήφ.

Ἀπὸ μιὰ τρύπα τῆς στέγης τοῦ σταβλοῦ γλίστρησε τότε γιὰ λίγες στιγμὲς λίγο ἀσημένιο φῶς ἀπ' τὸ φεγγάρι. Φάνηκε στὸ βάθος ἡ Παναγία. Μιὰ ἀνησυχία τὴν κυβερνοῦσε. Χαμηλωμένα εἶχε τὰ κουρασμένα ματὰ-φύλλα. Τὴν ἡμποροῦσε νὰ ξαίρῃ αὐτὴ ἀπὸ τὴν ἀνεξιχνία-στη θέλησι τοῦ Θεοῦ;

Ἀργὰ τὴ νύχτα, μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ στάβλο μετὰ τοὺς γυμνοὺς καὶ παγωμένους τοίχους, γεννήθηκε ὁ μικροῦλης Χριστός. Ὁ Ἰωσήφ δὲν εἶχε ν' ἀνάψῃ φωτιά. Κι ἡ Παναγία κρατοῦσε τὸ Χριστοῦλη σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά της, γιὰ νὰ τὸν ζεστάνῃ.

Ἐξω, στὴν πλαγίᾳ τοῦ ἀντικρυνοῦ λόφου, ἔλαμπε ἀναμμένη ἐδῶ καὶ λίγη ὥρα μιὰ φωτιά χρυσοκόκκινη, ἡ-λιος ζωῆς, ποὺ σπιθοβολοῦσε. Οἱ σπιθες πετοῦσαν ψηλά, σὰν νάθελαν νὰ φτάσουν τ' ἀστέρι. Μάτια θὰ τὰ ἔλεγε ἀπειρα κάποιων Χερουβεὶμ, ποὺ φτεροῦγισαν ἄγρυπνα στὸ λόφο.

Γύρω ἀπὸ τὴ φωτιά πλαγιασμένο κοιμώταν ἕνα κοπάδι ἀπὸ ἄσπρα πρόβατα. Κι οἱ βοσκοί, σιμά τους ἀναγεμμένοι, ἀγρυπνοῦσαν καὶ τὰ φύλαγαν.

Μιὰ στιγμὴ ἕνας ἀπὸ τοὺς βοσκούς μίλησε.

— Ἀκούτε; ρώτησε. Στ' αὐτιά τὰ δικά μου φτάνουν, σὰν ἕνα μῆνυμα, κάποιες μελωδίες... Ἀκούτε;

Κι ἦταν παράξενα σαστισμένοι.

— Ἄλλοι βοσκοὶ θὰ τραγουδοῦν ἀπὸ πέρα! ἀποκρίθηκε ἕνας σύντροφός του. Πῶς μπορεῖς ἐσὺ νὰ τοὺς ἀκούς; Ἀπίστευτο!

— Ὅχι, δὲν εἶναι αὐτὰ βοσκῶν τραγούδια. Ἐχουν κάτι τὸ ἀπόκομο, σὰν νὰ ἔρχονται ἀπὸ τὸν ἀνθόκηπο τοῦ Θεοῦ... Εἶναι σὰν ἕνα σημάδι τοῦ Θεοῦ, πῶς σηκώθηκε πάνω ἀπὸ τὸν κόσμον ἡ ὀργὴ του...

Κι ἔλεγε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ βοσκός, σὰν νὰ τὰ εἶχε κι ἄλλοτε πολλὰς φορές συλλογισθῇ.

— Νᾶταν τάχα ψαλμωδίες τοῦ Δαβὶδ, ποὺ βόσκει στὴ Βηθλεέμ τὰ πρόβατα τοῦ πατέρα του; τόλμησε νὰ πῇ ἕνας ἄλλος βοσκός.

— Τί λὲς τώρα; Ὁ Δαβὶδ δὲν ζῇ πιά. Πέθανε ἐδῶ καὶ χίλια τόσα χρόνια.

Τόσῃ ὥρᾳ καὶ δὲν εἶπαν πιά λέξι. Ἀκουαν. Σὰν νὰ ἦσαν κάποιας φτερομένης σκέψεις, θροοῦσαν γύρω

τοὺς ἀόρατα σώματα καὶ φτερά καὶ πύκνωσαν τὸν ἄέρα. Ἐάφνου τὸ στερέωμα καὶ τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας ἔσχισε μιὰ ἀστραπὴ κι ἕνας ὄγγελος φάνηκε μπροστὰ στοὺς βοσκούς. Τινάχτηκαν αὐτοὶ ἑξαφνιασμένοι. Τὰ ἱμάτια τοῦ ἀγγέλου ἦσαν ἀπὸ φῶς καὶ τὸ πρόσωπό του κι ἀπὸ τὸ φῶς λαμπρότερο.

— Ἀλληλουῖα, τοὺς εἶπε μετὰ μιὰ οὐράνια φωνή. Τὴ νύχτα αὐτὴ τῆς ἀγρύπνιας γεννήθηκε ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης. Πηγαίνετε, ὅπου θὰ σᾶς ὀδηγήσῃ ἐκεῖνο τὸ ἀστέρι τ' οὐρανοῦ τὸ ὑπέρλαμπρο. Δοξάστε τὸ Βρέφος, ποὺ θὰ βρῆτε, τὸ Βρέφος, ποὺ γεννήθηκε ἀπόψε γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, γιὰ τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου.

Κατέβηκαν σαστισμένοι οἱ βοσκοὶ τὴν πλαγίᾳ τοῦ λόφου καὶ πῆγαν στὸ στάβλο, ὅπου εἶχε σταματήσει τὸ ἀστέρι τὸ ὑπέρλαμπρο.

Ἐσπρῶσαν σιγὰ τὴ θύρα τοῦ σταβλοῦ καὶ μῆπικαν με φόβο καὶ μ' εὐλάβεια. Ἐνα φῶς, ποὺ ἀπλώνονταν γύρω στὸ Βρέφος, τοὺς ἔκανε γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ σκεπάζουν θαμπωμένοι τὰ μάτια. Ὑστερὰ στάθηκαν δειλά σὲ μιὰ γωνιά καὶ κοίταζαν σταυρώνοντας τὰ χέρια στὸ στήθος. Σὰν νὰ εἶχε ἀδειάσει μονομιάς ἡ καρδιά τοὺς ἀπὸ κάθε τι τὸ ἐγκό-

σμιο καὶ εἶχε γεμίσει ἀπὸ ἀ-θῶα ὄνειρατα παιδιῶν.

Ἡ Παναγία κρατοῦσε ἀκόμα στὴν ἀγκαλιά της τὸν Χριστοῦλη, γιὰ νὰ τὸν ζεστάνῃ. Σὲ λίγο τοῦ ἔφτειασε κρεββά-τάκι μιὰ φάτιν τῶν ὧων καὶ γιὰ στρωματάκι ἔβαλε μέσα λίγο σανό.

Τὰ ζῶα τοῦ σταβλοῦ γύρισαν καὶ μίλησαν μετὰ τῶν ζεστάνων μετὰ τὴν ἀναπνοὴ τους. Ἀπὸ πάνω του πάλι κάποια περισσότερα μαδοῦσαν τ' ἄσπρα τοὺς πούπουλα.

Ἐνα ταπεινὸ σκαθαράκι, σιγὰ σιγὰ καὶ με πολὺ κόπο, κουβάλησε κι αὐτὸ ἕνα μικροῦτσικο φυλλαράκι κι ἦρθε νὰ τὸ ἀκουμπήσῃ προσεκτικὰ πάνω στὸ Παιδάκι. Ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ, ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς στέγης γλίστρησε πάλι τ' ἀσημένιο φῶς τοῦ φεγγαριοῦ καὶ μιὰ ἀκτίνα του ἔπεσε πάνω στὸ μικροῦλικο μαμοῦδι μετὰ τὸ φυλλαράκι. Ὁ Χριστοῦλης τὸ εἶδε. Σηκώσε τότε τὸ κεράκι του κι ἄγγιξε ἀπαλὰ τὸ σκαθαράκι, χαμογελώντας γλυκά. Ἐάφνου τὸ μικρὸ ἐκεῖνο ζωοτανο πῆρε ἕνα ὁμορφὸ πρασινωπὸ φῶς. Λέξ κι εἶχε ἀνάψει ὁ Χριστοῦλης μιὰ μικρὴ λαμπιτσοῦ.

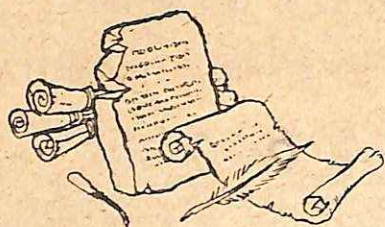
Ἀπὸ τότε τὸ καλὸ μαμοῦδι δὲν ἔχασε πιά αὐτὸ τὸ φῶς του. Λάμπει στὸ δρόμο του καὶ γι' αὐτὸ τὸ λένε λαμπυρίδα.

Οἱ βοσκοὶ, ποὺ εἶδαν τὸ θαῦμα, γονάτισαν καὶ δοξάσαν τὸ Θεό. Κι ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἔβγαλε ἀπὸ τὸ ταγάρι του μιὰν ἀσπρὴν προβά καὶ τὴν ἔδωκε στὴν Παναγία, γιὰ νὰ σκεπάσῃ μ' αὐτὴ τὸ ἀγαπημένο της Παιδάκι.

Ἐξω ἀπὸ τὸ στάβλο ἀκούονταν τὰ μικρὰ βήματα κάποιων ἀγγέλων.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Στο προηγούμενο σημείωμα είδαμε ότι η Τέχνη — επομένως κι η Λογοτεχνία — ανήκει στις αξίες του Πολιτισμού (αξία του ωραίου), όπως η Θρησκεία (αξία του αγίου), ή η Ηθική (αξία του αγαθού) και άλλες. Και είναι βέβαια αυτόνομο ό,τι όλες αυτές οι αξίες, που συνθέτουν και δημιουργούν τον Πολιτισμό, είναι αναπόσπαστα δεμένες ανάμεταξύ τους. Η έλλειψη μίας από αυτές, ή κακή ή και ανεπαρκής λειτουργία της, ακόμα κι η απλή χαλάραση της είναι φυσικό και αναπόφευκτο να επιδρά επιζήμια πάνω στις άλλες και πάνω στο σύνολο.

Ο Πολιτισμός είναι ένας ενιαίος οργανισμός, που τα μέρη του, αλληλένδετα κι ενωμένα, αποτελούν μιάν αδιάσπαστη ενότητα. Μπορούμε να τον παραβάσουμε με τον ζωντανό οργανισμό του ανθρώπου. Αν το αίμα του αλλοιωθεί, αν το μυαλό του πάθη καμιά βλάβη, αν φθαρή ή καρδιά του, ο οργανισμός δεν μπορεί πια να εργάζεται κανονικά, χάνει τις δυνάμεις του, άτροφει, έκφυλίζεται, συχνά φθάνει στην πλήρη κατάρρευση και τον θάνατο.

Το ίδιο και με τον εξίσου ζωντανό οργανισμό του Πολιτισμού. Για να λειτουργή κανονικά, να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται φυσιολογικά, να διατηρή άκμαία τη γονιμότητά του, πρέπει όλες οι αξίες που τον αποτελούν να είναι πρώτα-πρώτα αυτές καθ' εαυτές υγιείς, αλλά και να βρίσκονται συγχρόνως σε μιάν αρμονική κι αδιάτάρακτη μεταξύ τους συνεργασία.

Είναι επομένως αυτόνομο κι αναμφισβήτητο ότι η καθεμιά από τις αξίες του Πολιτισμού δεν πρέπει να έρχεται σε αντίθεση και σύγκρουση με τις άλλες, αλλά το αντίθετο, πρέπει να βρίσκεται σε άκαταπαυστη και στενή με όλες έπαφή και συνεργασία.

Αν λοιπόν έπειτα από τις διαπιστώσεις αυτές, θελήσουμε να καθορίσουμε τον σκοπό της Λογοτεχνίας, μπορούμε να τον διατυπώσουμε με δυο λόγια: Σκοπός της Λογοτεχνίας είναι να συνεργάζεται με τις άλλες πνευματικές και ηθικές αξίες του πολιτισμού, για να συντελή στην ανάπτυξη, την εξέλιξη και την τελειοποίησή του.

Όταν ο καλλιτέχνης είναι αληθινά πνευματικός άνθρωπος, τότε χωρίς κανείς να του το ζητήσει, χωρίς

κανείς να του το υποδείξει, μόνος του, έντελως αυθόρμητα και φυσικά, σχεδόν αυτόματα, θα νοιώσει την έμπνευσή του να τον οδηγεί προς τις πηγές του Πολιτισμού, θα βλέπει το χέρι του να δίνει — με τα χρώματα ή με τους ήχους ή με τον λόγο — καλλιτεχνικά σχήματα και μορφές, που να έναρμονίζονται απόλυτα με τις πνευματικές και ηθικές αξίες της ζωής.

Θ' αφήσει τον έαυτό του ελεύθερο να επικοινωνήσει αγνά και ειλικρινά με τους συνανθρώπους του, να δεχθεί και να νοιώσει βαθιά τις έντυπώσεις και τις συγκινήσεις της ζωής, να τις μετουσιώσει μέσα του σε καλλιτεχνική ουσία. Τότε και θα δημιουργήσει, τότε θα κάμει αληθινή Τέχνη.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ

ΤΑ ΟΔΟΝΤΟΤΡΙΜΜΑΤΑ

ΣΤΕΛ.ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ, Καθηγ. Πανεπιστ. Αθηνών.

Για την επιμέλεια του στόματος δεν είναι χρήσιμα μόνο τα οδοντοπλύματα και οι οδοντόκρεμες. Υπάρχουν πάντα και μερικές σκόνες, οι γνωστές με το όνομα οδοντοτρίμματα.

Πολλοί επιστήμονες αυτές τις σκόνες τις καταδικάζουν, έπειδή, όπως διατείνονται, μετά τη χρήση των αφήνουν ανάμεσα στα δόντια υπολείμματα και έπειδή πολλά απ' αυτές περιέχουν σκληρά συστατικά, που καταστρέφουν την αδαμαντίνη των δοντιών.

Δεν μπορεί κανείς να πει, πως έχουν άδικο αυτοί οι επιστήμονες. Αλλά, όποσδήποτε, έμεις έχουμε τη γνώμη, ότι δυο ή τρεις φορές την εβδομάδα θα μπορούσε κανείς να κάνει χρήση μίας σκόνης με καλά συστατικά, λεπτής, κατάλληλης, μαζί με τ' άλλα, να καθαρίζει και μερικές κηλίδες ή στίγματα από την επιφάνεια των δοντιών. Θα έπρεπε βέβαια, έπειτα από κάθε χρήση της σκόνης αυτής να ξεπλύνει καλά το στόμα του με χλιαρό κατά προτίμηση νερό, για να απομακρύνει έτσι κάθε μόριο σκόνης, που θα έμενε στα μεσοδόντια διαστήματα.

Όταν παραπάνω λέμε με καλά συστατικά, έννοούμε, ότι αυτά τα συστατικά να μην είναι ουσίες επιβλαβείς για το στόμα και μάλιστα για τα δόντια. Οι περισσότερες, αν όχι όλες οι σκόνες, έχουν ως βάση το ανθρακικό ασβεστόιο ή την ανθρακική μαγνησία. Βέβαια, εκτός από τη μηχανική των ενεργειών, τα οδοντοτρίμματα έχουν και κάποια ενέργεια χημική, ωφέλιμη να εξουδετερώνουν τα όξέα του στόματος. Καμιά

φορά στα οδοντοτρίμματα προσθέτουν και μερικά αντισηπτικά συστατικά. Αλλά αυτά δεν έχουν και τόσο μεγάλη χρησιμότητα, γιατί δεν έχουν τον αρκετό καιρό για να δράσουν στο στόμα.

Ένα εξαιρετικά καλό οδοντοτρίμμα είναι μιά σκόνη, που εκκλωφόρησε τελευταία η Έταιρεία που επί τόσα έτη τώρα κυκλοφορεί την οδοντόκρεμα «Κολυνός».

Η σκόνη αυτή, που περιέχεται μέσα σ' ένα κομψό μεταλλικό κίτρινο δοχείο, όμοιο με μικρό φιαλίδιο, έχει το βασικό προσόν, ότι είναι λεπτοτάτη σαν άχνη, ώστε να μη περιέχει κρυστάλλους, που θα μπορούσαν να τραυματίσουν την αδαμαντίνη και να δώσουν αφορμή στην παραγωγή τερηδόνας. Άλλο προσόν της είναι, ότι έχει άρωματισθή ευάριστα και είναι εύγεστη. Και τέλος, ότι είναι αντισηπτική.

Η σκόνη αυτή, γνωστή με το όνομα «Κολυνός με άμμόνιον Ιόν», περιέχει διωασική άμμόνια και ούρια, συστατικά που ελαττώνουν τα όξέα του στόματος και επομένως συντελούν εις την πρόληψη της καταστροφής των δοντιών.

Η χρήση της γίνεται έπειτα από κάθε γεύμα. Υγραίνει κανείς τη βούρτσα των δοντιών σε καθαρό νερό και έπειτα τη βουτά στη σκόνη και τρίβει τα δόντια με το συνηθισμένο τρόπο. Κατόπιν ξεπλύνει το στόμα με άφθονο νερό. Το ίδιο γίνεται και για κάθε οδοντοτρίμμα.

Τα οδοντοτρίμματα χρησιμοποιούντο και στην αρχαία εποχή.

Μία άπρεπη μαθητική βκηνή

Β. Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ Τ. ΕΠΙΘΕΟΡΗΤΟΥ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Για τους βιαστικούς διαβάτες υπάρχει σύντομο δρομάκι δίπλα στο γυμναστήριο του Φωκιανού που βγαίνει από το Μέτς στο Ζάππειο. Στο δρομάκι αυτό που τα δέντρα ενώνουν τα κλωνάρια τους και το ισιώνουν κι έχουν πλεγμένες γιρλάντες επάνω του, προχθές τσακώθηκαν δυο παιδιά. Πολλές φορές βλέπομε στους δρόμους τσακωμούς παιδιών. Και οι μεγάλοι δεν πολυσυνορίζονται, όταν οι τσακωμοί γίνονται για να παίξουν και να γελούν τα παιδάκια.

Αθλασά τέτοια παιδιάτικα τσακώματα είναι σαν τα παιγνίσματα που κάνει το σιγανό αεράκι, όταν παίξει με τα φύλλα των δέντρων. Είναι σαν τα πηδήματα των κατσικιών επάνω στα βελουδένια χαλιά της βοσκής. Είναι σαν τα χαρωπά παιχνίσματα που κάνουν οι πεντάμορφες πεταλούδες, όταν κυνηγιούνται επάνω στους άνθους στα τριαντάφυλλα και στα μυρωμένα λουλούδια.

Τέτοια άκακα τσακώματα όλο χάρη και όμορφιά παρουσιάζουν περίσσεια ζωής που ο καθένας τη χαίρεται και τη ζηλεύει.

Τα παιδιά όμως που τσακώθηκαν στο δρομάκι του Φωκιανού τσακώθηκαν αλλιώς. Ήταν ένα άγριο φοβερό πάλαιμα με έκδικητικά χτυπήματα και γρατσουνίσματα τό τσάκωμά τους εκείνο. Ήταν ένας καυγας γεμάτος έχθρα και πείσμα σαν εκείνον που κάνουν οι κακοποιοί.

Πόσο χάνουν στην αγάπη και στην εκτίμησή μας αλήθεια τα παιδιά όταν δεν ξέρουν να φέρνουν, όταν φτάνουν σε σημείο να αλληλοδέρνονται, να γρονθοκοπούνται! Πόσο πονεί η ψυχή μας, όταν τα βλέπομε να ματώνονται, να κυλιούνται στο χώμα!

Και μαζί με τα αλληλοχτυπήματα που έκαναν έπαιρνε μέρος και η γλώσσα. Και είναι φοβερή η γλώσσα όταν δεν ξέρει τί λέει. Καλά λέει ο κόσμος πως αυτή κόκκαλα δεν έχει και κόκκαλα τσακίζει. Ντρέπομαι να γράψω όσα άκουσα από τα παιδιά εκείνα να ξεστομίζουν. Τί κακόλογα ήταν εκείνα; Τί ρυπαρότητες; Πώς τα ήξεραν; Ποι τα άκουσαν; Και τί εξευτελισμός να μεταχειρίζονται τέτοιες λέξεις βρωμερές μπροστά σε κόσμο; Αν ήταν ο πατέρας και η μητέρα τους εκεί και άκουγαν, με τί πρόσωπο οι γιοί τους θα ξαναπήγαιναν στο σπίτι να τους αντικρύσουν;

Πλησιάζαμε μαζί με άλλους στον τόπο της σκηνής την ώρα που τα παιδιά πάλευαν και είδαμε πεσμένα κάτω και δυο βιβλία.

— Είναι δικά τους, είναι των παιδιών, είπε κάποιος κύριος. Είναι μαθητές αυτοί που τσακώθηκαν! Το ένα από τα βιβλία έφερε και τίτλο με χοντρά γράμματα:

«Χριστιανική Ηθική»

— Ντροπιάζουν και την ιερότητα του βιβλίου μά και

τη μαθητική τους ιδιότητα μ' αυτό που κάνουν, είπε ένας παχύς κύριος και προχώρησε να χωρίσει τα μαινόμενα παιδιά.

— Σταθήτε! τους φώναξε. Ντροπή σας να χτυπιέστε και να βρίζετε σαν αλητόπαιδα! Αλλοίμονο στους πατέρες σας που ξεδεύουν να σας μάθουν και γράμματα.

Τα κοκόρια συνήρθαν κάπως με τα λόγια τούτα, σηκώθηκαν από χάμω, έκαμαν μερικές άσυνείδητες κινήσεις με τα χέρια τους για να τινάξουν τα λερωμένα ρούχα τους μά δεν είχαν ξεμεθύσει από το φοβερό μίσος τους. Ήταν πάλι έτοιμα να τσακωθούν και άγριο-κοιτάζονταν.

— Έμπρός χωριστήτε! τους φώναξε πάλι ο χοντρός κύριος με δυνατότερη τώρα φωνή. Θα φωνάξω χωροφύλακα να σας οδηγήσει στο τμήμα! Κατασκάψατε με τα πόδια σας όλη έδω τη χλόη σαν άλογα και δεν χρωστούμε τίποτα να άκούμε τα φοβερά σας χυδαιολογήματα.

Κοιτάζαμε την εικόνα.....

— Πώς γίνεται ο άνθρωπος όταν άγριεύει, όταν χάσει την ήρεμία και τον κυριεύει ο θυμός! Είπε ένα γεροντάκι που στεκόταν δίπλα μου, κουνώντας το κεφάλι του! Για κοιτάξτε τί άγριωπές μορφές που παρουσιάζουν! Τί σουλούπι και τί χάλια έχουν τα ρούχα τους, λασπωμένα και τσαλακωμένα όπως είναι! Τί ανάκατα τα μαλλιά τους! Παιδιά είναι αυτά ή θηρία;

Και σά σώπασε λίγο, είπε πάλι κουνώντας το κεφάλι του:

— Είναι και μαθητές! Ήθελα να ξέρω πως θα παρουσιαστούν σπίτι τους σε τέτοια χάλια. Πώς θα καθίσουν στο τραπέζι, πως θα ιδούν κατάματα τους δικούς τους. Για ιδέτε τί γρατσουνίσματα στο πρόσωπο, τί μελανιάσματα από τα χτυπήματα!

Όπως ανεβαίναμε προς τα επάνω είδα τον κόσμο πως του έκαμε ιδιαίτερη έντύπωση που τα παιδιά που πάλευαν ήταν μαθητές. Έτσι είναι. Το μαθητή δεν τον προσέχει μονάχα το σπίτι του και το σχολείο, μά κι όλος ο άλλος κόσμος. Ο μαθητής είναι κάτι που όλοι τον θέλομε άφεγάδιαστο, ανώτερο, άγνό, άχάλαστο, ήθικό. Είναι κάτι που το όριζομε όλοι, είναι σαν ένα πράγμα πολύτιμο. Είναι όπως η πηγή του νερού που θέλομε να τη βλέπομε όλοι καθαρία, δροσάτη, πεντακάθαρη. Είναι ο άτιμπος θησαυρός του Έθνους μας.

Ας το έχουν υπ' όψει τους οι μαθητές μας και ας συμπεριφέρονται ανάλογα.

Το ρύζι είναι καρπός ενός έτησιου φυτού που μοιάζει με το σιτάρι και ανήκει στην οικογένεια των αγρα-στωδών.

Όλοι ξέρομε τον καρπό του ρυ-ζιού, γιατί ποιος λίγο ποιος πολύ όλοι μας τρώμε ρύζι μαγειρεμένο σουπα ή πιλάφι.

Σε ώριμες περιοχές του κό-σμου, Ινδίας, Κίνα, Κορέα, Ιαπω-νία και Νησιά του Ειρηνικού Ωκε-ανού, το ρύζι είναι η κυρία, και καμ-μιά φορά η αποκλειστική, τροφή του λαού και είναι γι' αυτούς ό,τι για μας το σιτάρι.

Μιά δκά ρυζιού, ξεφλουδισμένου ο-πως το τρώμε εμείς, έχει πολύ μικρό-τερη θρεπτική δύναμη από μια δκά σιτάρι. Και ενώ ο άνθρωπος μπορεί να συντηρηθεί τρώγοντας μόνο ψωμί, που είναι πλήρης τροφή, όταν μάλι-στα είναι μαύρο, δεν μπορεί να ζήσει τρώγοντας σκέτο ρύζι.

ΠΩΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΤΑΙ ΤΟ ΡΥΖΙ

Το ρύζι καλλιεργείται σε μέρη με εύκρατο κλίμα.

Δεν άντεχει στο κρύο και γι' αυτό το σπέρνουν την άνοιξη (μέσα Απρι-λίου έως τέλη Μαΐου).

Στόν τόπο μας ευδοκίμει σ' όλες τις περιοχές της χώρας. Επειδή ο-μως θέλει πολλά νερά και πλούσια χώματα καλλιεργείται κοντά σε πο-τάμια και ιδιαίτερος στα δέλτα των ποταμών Έβρου, Στρυμόνος, Αξι-ού, Σπερχιού, Αχελώου, Αλφειού, Εύρωτα, στην Μεσσηνία και την Η-πειρο.

Τα έδαφη των δέλτα των ποταμών μας δεν παράγουν ποτέ τίποτε, ούτε καν χορτάρι για βοσκή, γιατί είναι άλμυρά. Τα μέρη αυτά πρό αιώνων ήταν θάλασσα που σιγά σιγά σκεπά-στηκε με λεπτή άμμο και γώμα που κουβαλούν τα ποτάμια από τα βου-νά και τους κάμπους. Είναι όμως έ-πιπτα και κατάλληλα για καλλιέρ-γεια ρυζιού, που άντεχει στην άλμυ-ρα, γιατί βροσκαίνεται διαρκώς μέσα σε ανανεούμενο νερό που ξεπλένει το χώμα.

Το ρύζι μεγαλώνει και καρπίζει μέσα στο νερό.

Πρίν να σπείρουν το ρύζι Ισπεδω-νουν τελείως τα χωράφια και τα χω-ρίζουν σε βραγιές μ' έλαφρά κλίση για να κυκλοφορή μέσα σ' αυτές άρ-γά και άδιακόπως μέρα και νύχτα νερό. Αμα τελειώσει αυτή η δου-λειά, που θέλει μεγάλη τέχνη και έ-ξοδα για να γίνει, γεμίζουν τις βρα-γιές με νερό και σπέρνουν το ρύζι όχι ξεφλουδισμένο όπως το τρώμε αλλά με τα φλούδια του όπως έρχε-ται από τ' άλωνα. Μετά τη σπορά σταματάει το νερό και άμα φανή το φυτό αρχίζει και πάλι να κυκλοφο-ρή το νερό μέρα νύχτα αδιάκοπα ως την εποχή που θα ώριμάσει το ρύζι. Έν τω μεταξύ κι αν φανούν ά-γριόχορτα μπαίνουν στα χωράφια και τα ξεριζώνουν με το χέρι. Όταν ώ-ριμάσει το ρύζι, σταματάει το πότι-σμα, ξεραίνονται τα χωράφια και θε-ρίζουν όπως το σιτάρι.

Κάθε στρέμμα χρειάζεται 12 έως 15 δκ. σπόρο. Υπάρχουν πολλές ποι-

κιλίες ρυζιού.

Ασπρο, κοκκι-νωπό, κοντό, μακρύ κλπ. με διάφορα ονόματα. Κα-λύτερες απόδοσεις και καλή ποιότητα πήρα-με στην Ελλάδα από τις Ιταλικές ποικι-λίες «Αμερίκανο» και «Vielone».

Από την ημέρα της σποράς μέχρι της ημέρας του θερισμού χρειάζονται περίπου 4 - 5 μήνες για να ώριμάσει ο καρπός αναλόγως του καιοκαι-ριού αν θα είναι πολύ ή λίγο ζεστό.

Το ώριμο ρύζι διακρίνεται εύκολα γιατί γίνεται σκληρό.

Τότε το θερίζουν όπως το σιτάρι με το χειροδρέπανο ή τις θεριστικές μη-χανές ή τις θερίζοαλωνιστικές μηχα-νές.

Μετά τον άλωνισμό το ρύζι πάει στους δρυζομύλους για επεξεργασία.

ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΡΥΖΙΟΥ

Κάθε στρέμμα ρυζιού δίνει στόν τόπο μας 100 - 400 δκάδες καρπό με το φλούδι του αναλόγως του αν το έδαφος είναι φτωχό ή πλούσιο. Αυτές οι απόδοσεις θεωρούνται πολύ ικανοποιητικές και συμφέρουσες να καλλιεργήση κανείς ρύζι, όταν έχει κατάλληλα χωράφια και άφθονο χώ-ρις έξοδα τρεχούμενο νερό.

Η ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΡΥΖΙΟΥ

Οι σπόροι του ρυζιού μετά τον ά-λωνισμό δεν είναι έτοιμοι για κατα-νάλωσι. Είναι σκεπασμένοι με 4 άλ-λεπάλληλα σκληρά φλούδια. Για να βγούν αυτά τα φλούδια το ρύζι περ-νάει από ώρισμένα μηχανήματα που το κοσκινίζουν, χωρίζουν τους σπα-σμένους κόκκους από τους γερούς, ξεχωρίζουν ό,τι ξένες ύλες ή σπόροι υπάρχουν, μετά ξεφλουδίζουν το ρύζι και πάλι το κοσκινίζουν για να χω-ρίσουν τους γερούς κόκκους, τους γυαλίζουν και τότε είναι έτοιμο το ρύζι για την άγορά. Από 100 δκ. ρύζι με τη φλούδα του βγαίνουν 50-60 δκ. γεροί γυαλισμένοι σπόροι για έμπορία. Το υπόλοιπο είναι φλούδια, ξένες ύλες και σπασμένοι σπόροι. Το σπασμένο ρύζι ή πουλιέται όπως είναι ή το κάνουν άλευρι και το άλευρι αυτό το μεταχειρίζονται για κρέμες, κόλλες και στη βιομηχανία.

Όταν όμως ξεφλουδίσουμε έντελώς το ρύζι, όπως το τρώμε εμείς, τότε

ΤΟ ΡΥΖΙ

ΚΩΣΤΑ ΖΕΥΓΑ

του αφαιρούμε μαζί με το φλούδι και τις βιταμίνες του, που είναι χρη-σιμότητες για την ανάπτυξη και την υγεία του ανθρώπου. Στις περιοχές όπου το ρύζι είναι η κυρία τροφή ο-ταν μεταχειρίστηκαν για πρώτη φο-ρά ρύζι ξεφλουδισμένο οι άνθρωποι, που έτρεφοντο αποκλειστικώς ή σχε-δόν με το ρύζι, έπαθαν μιά ασθένεια που έλεγετο πελάγρια και δεν ήταν άλλο τίποτα παρά αποβιταμίνωσις. Και όταν άρχισαν να ξανατρών ρύζι με ένα μέρος των φλούδιων ή ασθέ-νεια δεν ξαναφάνηκε. Σε μας που τις βιταμίνες τις παίρνουμε από άλλες τροφές και που τρώμε ελάχιστο ρύ-ζι (ή αναλογία είναι μόλις 4 δκά-δες στόν άνθρωπο το χρόνο) δεν ύ-πάρχει λόγος να τρώμε το ρύζι με τις φλούδες του.

Στην Ελλάδα έχουμε άρκετους ρυ-ζομύλους για να επεξεργασθούν πο-λύ περισσότερο ρύζι απ' αυτό που παράγουμε τώρα. Στην Ηπειρο λει-τουργούν ακόμη πρωτόγονα συστή-ματα δηλ. νερόμυλοι με πελώρια πέ-τρινα γουδιά που μέσα κεί κοπανίε-ται με πέτρες το ρύζι και ξεφλου-δίζεται σιγά σιγά.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΡΥΖΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ

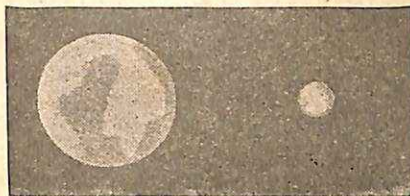
Όταν η καλλιέργεια του ρυζιού δεν γίνεται συστηματικά και όταν κυρίως δεν γίνεται καλή άποστράγ-γισις των νερών που περισσεύουν από το πότισμα σχηματίζονται έλη και έστιες έλινωσης.

Πρίν από τον πόλεμο η καλλιέρ-γεια του ρυζιού ήταν πολύ περιορι-σμένη στη χώρα μας στην περιφέρεια Γυθείου, Καλαμών και στην Ηπειρο άκριβώς για το φόβο της έλινωσης, που τότε καιρό εκείνο ήταν κατάρρα και πληγή για τον τόπο μας. Για να καλ-λιεργήσης τότε ρύζι χρειάζονταν ει-δική άδεια που δεν την έδιναν εύκο-λα. Και ενώ εμείς είχαμε ανάγκη από 30 έκατομ. δκάδες ρύζι το χρό-νο ή παραγωγή μας ήταν μόλις 7 έκατομ. δκάδες.

Έτσι ενώ μπορούσαμε να παρά-γωμε μόνοι μας το ρύζι που μας χρειάζονταν το αγοράζουμε από το έ-ξωτερικό κ' έξοδεύαμε χιλιάδες δολ-λάρια το χρόνο.

Από τόσα χρόνια τώρα το Υπουρ-γείο Γεωργίας έχει άρχισει μιά με-γάλη προεπάθεια ν' αξιοποιήση τις άγονες έλαιοϋγες εκτάσεις των δέλ-τα των ποταμών μας με την καλλιέρ-γεια τ' ρυζιού. Ποικίλα, ποικιλώ-νυμα και ποικιλόμορφα μηχανήματα και έκατοντάδες γεωργοί με την κα-θοδήγησι γεωπόνων δουλεύουν στις εκτάσεις αυτές για να Ισπεδώσουν τα χωράφια ν' ανοίξουν χαντάκια για το πότισμα και στράγγισμα των χω-ραφιών, τη σπορά, το θερίσμα και τ' άλώνισμα του ρυζιού.

(Συνέχεια στη σελ. 19)

Συγκριτικό μέγεθος Γης και Σελήνης

Περισσότερο από όλα τα λαμπε-ρά άστέρια, που στολίζουν τον ούρσ-νό, περισσότερο ίσως κι από αυτόν τον ίδιο τον πλανήτη μας, ή Σελήνη άπασχολεί από τα πολύ παλιά χρό-νια τους κατοίκους της γης. Στην αρχή έγινε αντικείμενο λατρείας ο-λων των λαών. Ναοί και βωμοί ή-ταν αφιερωμένοι στη λατρεία της, έ-νώ διάφορες κακοτυχίες της άνθρω-πότητας άποδίδονταν σ' αυτήν. Άρ-γότερα όμως, όταν φιλόσοφοι και έ-πιστήμονες άρχισαν να παρατηρούν και να μελετούν τη Σελήνη σαν ού-ράνιο σώμα οι μύθοι κι οι δεισιδαι-μονίες άφησαν τη θέση τους στις έ-πιστημονικές μας γνώσεις γι' αυτήν.

Η Σελήνη, όπως άλλωστε κι αυ-τή ή γη, στο σύμπαν κατέχει πολύ μικρή και άσήμαντη θέση. Αν δη-λαδή μπορούσε κανείς να παρατη-ρήση από ένα άλλο ούράνιο σώμα τον πλανήτη μας και τον δορυφόρο του, δεν θα ξεχώριζαν εύκολα άνά-μεσα στα άλλα άστέρια. Αυτή όμως ή άπογοητευτική πραγματικότητα ο-ποχωρεί μπροστά στη μικρή άπόστα-σι που μας χωρίζει από τη Σελήνη και τα ανθρώπινα μάτια μας την βλέπουν το πιο σπουδαίο μετά τον "Ηλιο άστέρι του ούρανου.

Η έπιστήμη παραδέχεται πως ή Σελήνη άποσπάσθηκε από τη γη πρίν από έκατομμύρια αιώνες. Από τότε περιστρέφεται γύρω από τον άξονά της και περιφέρεται γύρω ά-πό τον πλανήτη μας. Ο χρόνος, που χρειάζεται για μιά περιστροφή περί τον άξονά της είναι ο ίδιος μ' αυ-τόν, που χρειάζεται για μιά περιφο-ρά περί την γη, γι' αυτό είναι πάν-τοτε γυρισμένο προς το μέρος μας το ίδιο ήμισφαίριο της Σελήνης. Έ-τσι από όλη την επιφάνειά της βλέ-πουμε και μελετάμε μόνο τη μισή.

Όπως και ή γη έτσι άκριβώς και ή Σελήνη φως δανείζεται από τις ήλιακες άκτίνες, που πέφτουν στην επιφάνειά της. Οι διάφορες φάσεις της (πανσέληνος, νομηνία κλπ.) έ-ξαρτώνται από το φωτιζόμενο μέρος της Σελήνης, που φαίνεται από τη γη.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΑΣΤΕΡΙ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

ΠΙΠΙΝΑΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Η Σελήνη έν συγκρίσει με τη μη-τέρα της γη είναι πολύ μεγάλη. Ο όγκος της είναι περίπου το 1/50 του όγκου του πλανήτη μας, κανείς δε δορυφόρος δεν παρουσιάζει τέτοια ά-ναλογία με τον πλανήτη, που συνο-δεύει.

Γιά να γνωρίσουμε όμως καλλιτέ-ρα το όμορφο άργυρό νησάκι του ούρανο, άς κάνουμε ένα φανταστι-κό ταξιδάκι ως εκεί. Το ταξίδι άλ-λωστε δεν θα είναι και πολύ μακρυ-νό μόλις 384.395 χιλιόμετρα. Κάτι πάρα πάνω δηλαδή από το διάστημα που διανύει φωτεινή άκτίς σε χρόνο ενός δευτερολέπτου. Κλείστε λοιπόν τα μάτια και άφήστε τη φαντασία στους δρόμους, που μας άνοιξαν οι άστρονόμοι.

Ω! πόσο έλαφροί αίσθανόμαστε, λές και πετάμε. Πραγματικά ή βα-ρύτης έδω είναι 6 φορές μικρότερη από τη γήινη βαρύτητα.

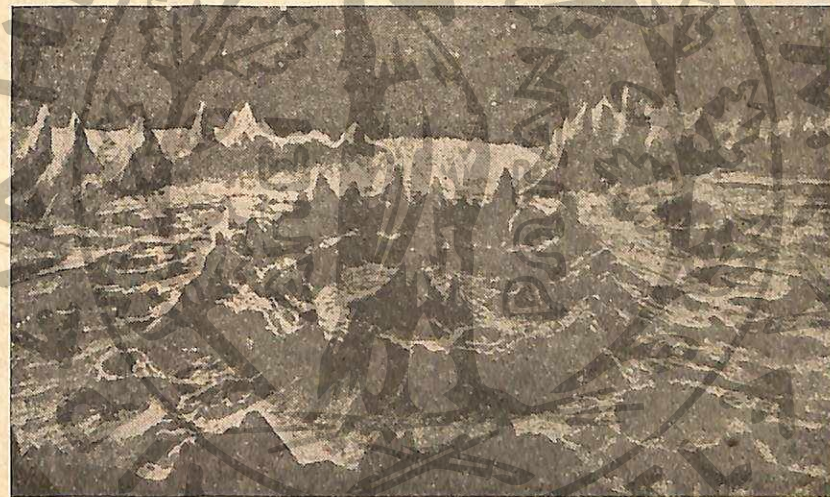
Η επιφάνεια του έδάφους είναι πολύ άνώμαλος. Σχετικώς όμαλή έ-πιφάνεια παρουσιάζουν μόνον οι τε-φρώδεις εκτάσεις που ο Γαλιλαίος άνόμασε θάλασσες. Το υπόλοιπο κα-ταλαμβάνουν ψηλά βουνά, που το ύ-ψος τους πολλές φορές φθάνει τα 8.200 μέτρα. Εκτός από τα βουνά βλέπουμε κάτι κυκλωτερείς άνωμα-λίες, που μοιάζουν πολύ με τους ή-φαιστειογενείς σχηματισμούς της

γης. Από αυτήν την όμοιότητα τους όνομάζουμε κρατήρες. Επίσης πλη-θος ρηγματών πλαισιώνουν την έπι-φάνειά της, ενώ άλλες άνωμαλίες έν είδει άκτινών ξεκινούν από διάφορους κρατήρες και προχωρούν επί πολλές έκατοντάδες χιλιομέτρων χωρίς καμ-μιά μεταβολή του πλάτους ή της κα-τευθύνσεώς των.

Η ήμέρα έδω διαρκεί ένα όλο-κληρο δικό μας δεκαπενθήμερο και άλλο τόσο ή νύχτα. Αμεσο άποτέ-λεσμα της τόσο μεγάλης διάρκειας της ήμέρας και της νύχτας είναι οι μεγάλες διαφορές της θερμοκρασίας στην επιφάνεια του δορυφόρου μας. Οι μετρήσεις έξακριβώσαν πως ή θερμοκρασία της Σελήνης κυμαίνε-ται μεταξύ +184° C και -100° C.

Το πιο άξιοσημείωτο όμως, από ό-σα έξακριβώνουμε στο ταξίδι μας, είναι ή τελεία έλλειψις άτμοσφαιρας, νερού και έπομένως κάθε ζωής.

Πόσο άπογοητευτικό. Η Σελήνη, ή μορφοποίησις των ιδεών και της φαντασίας, δεν είναι παρά ένας νε-κρός κόσμος. Η έπιστήμη ζητώντας την άλληθια έσχισε το άστραφτερό κατάσπρο φόρεμα της φτερωτής γυ-ναίκας, που περιγράφει ο Όμηρος, και άφησε να φανούν ψηλά βουνά και άπότομες χαράδρες, όπου δεν άκούεται ούτε κελάρυσμα ρυακιού, ούτε φτερούγισμα πουλιού.

Σεληνιακός κρατήρ.

Από την συγκέντρωση των Γυμνασάρχων και καθηγητών των εργαζομένων δια των Ε.Ε.Σ.Ν., των Γυμνασίων Πειραιώς, κατά την οποίαν μετά σύντομον σύνηγοι του Γεν. Εκπαιδευτικού Μείσης Πειραιώς και Σταματέλλου, ο Γεν. Γραμματέας της Έφορας του Ε.Ε.Σ.Ν. Κος Παπαδόπουλος εισήγαγε τα θέματα επί των οποίων ελήφθησαν αποφάσεις δια την δράσιν των Ερυθροσταυριτών. Είς το μέσον της φωτογραφίας ο Κος Σταματέλλος, δεξιά ή Κος Ποταμιάνου Σύμβουλος του Ε.Ε.Σ.Ν. και δεξιά ο Κος Παπαδόπουλος.

From the meeting of the directors and the JRC Sponsors of high schools, Piraeus, during which (J.R.C. Representatives exchanged views on the J.R.C. program of activity. In the photo the General School Inspector Mr. Stamatiolos in the middle, member of the G.J.R.C. Committee (right) and the Secretary General K. Papadopoulos (left).

Ερυθροσταυρίται 14ου και 15ου Δημ. Σχολ. Α'. Περ. Αθηνών με δέματα δια το Δημ. Σχολ. Γράμμου - Καστοριάς, το όποιον υιοθέτησαν.

Juniors of the 14th and 15th Elem. School with parcels for the Elem. School Grammos - Kastoria, which they have adopted.

Ερυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Δασωτού - Κάτω Νευροκοπίου εις τον σχολικόν κήπον.

Juniors of the Elem. School Dasoton - K. Neurokspion, in their school garden.

Ερυθροσταυρίται 23ου Δημ. Σχολ. Α'. Περ. Πειραιώς με δέματα δια το Δημ. Σχολ. Αβύρου - Δωρίδος το όποιον υιοθέτησαν.

Juniors of the 23rd Elem. School, Piraeus with parcels for the Elem. School Avoros-Doris which they have adopted.

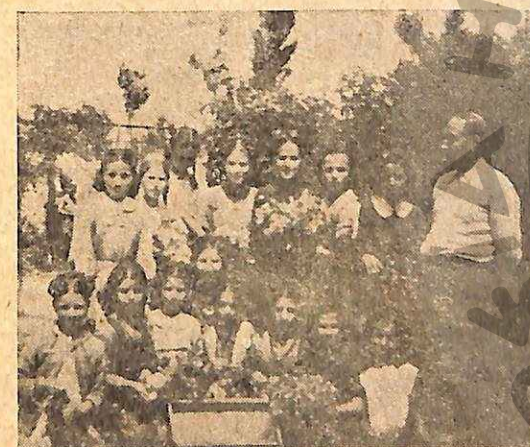
Ερυθροσταυρίται Β'. Δημ. Σχολ. Ξάνθης, εις τον σχολ. κήπον.

Juniors of the 2nd Elem. School Xanthi, in their school garden.

Ερυθροσταυρίτισσαι Γ'. Δημ. Σχολ. Αλεξανδρουπόλεως, εις τον σχολ. κήπον.

Juniors of the 3rd Elem. School Alexandroupolis, in their school garden.

Ερυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Κοιμήσεως Σιντικής συσκευάζουν χαμομήλι για τους Αμερικανούς συναδέλφους των και νοσοκομεία.

Juniors of the Elem. School Kimissis Sindikis packing chamomile for the American Juniors and the hospitals.

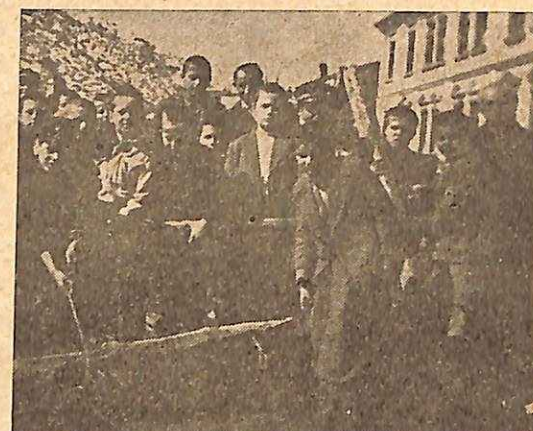
Ερυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Αθύρων, φυτεύοντες δένδρα.

Juniors of the Elem. School Athyra, planting trees.

Ερυθροσταυρίται 10ου Δημ. Σχολ., Β'. Περ. Αθηνών, με το λεύκωμά των, εις τα Γραφεία Ε.Ε.Σ.Ν.

Juniors of the 10th Elem. School, Athens bringing their portfolio to our offices for their colleagues abroad.

Ερυθροσταυρίται Α'. Δημ. Σχολ. Φλωρίνης ανακατασκευάζουν το ύπόστεγον.

Juniors of the 1st Elem. School Florina help in the reconstruction of their school.

Ερυθροσταυρίται Γυμνασίου Καλαμαριάς, παρηκολούθησαν μαθήματα Α'. Βοηθειών, του σχολιάτρου κ. Γεωργίου.

Juniors of the High School Kalamaria, attended first-aid courses.

Ερυθροσταυρίτισσαι Γυμν. Καλαμαριάς, παρηκολούθησαν μαθήματα Α'. Βοηθειών του σχολιάτρου κ. Γεωργίου.

Girl Juniors of the High School for Girls Kalamaria, attended, first-aid courses.

ΚΟΝΙΤΣΑ

Η ΘΡΥΛΙΚΗ ΚΩΜΟΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ
ΠΕΤΡΟΥ Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ

Δέκα μόλις χιλιόμετρα κοντά στα σύνορα της 'Αλβανίας, εις τὰ Β. Δ. άκρα της 'Ηπείρου και δίπλα στη δεξιά όχθη του ποταμού 'Αώου (Βογιούσα), βρίσκεται η ήρωική Κόνιτσα, άκουμπισμένη στους πρόποδας του Βοίου όρους, κοντά στην Τύμφη και το Γράμμο λίγο βορειότερα.

Η θρυλική αυτή κωμόπολις, 'Ακρίτας των δικαίων του 'Ελληνισμού και της 'Ελευθερίας μας, έχει παλαιότητα ιστορία.

Η περιοχή της στάθηκε πεδίο μάχων, που χρονολογούνται από την πιο αρχαία εποχή και τη μεσαιωνική εναντίον των επιδρομικών βαρβάρων, ως το έπος της 'Αλβανίας και τους προσφάτους ήρωικούς αγώνες κατά των συμμοριτών. Το όνομα της Κόνιτσας έγινε θρύλος μετά την ήρωική αντίστασι της κωμοπόλεως εναντίον των συμμοριτών κατά το τραγικό δεκαήμερο των Χριστουγέννων του 1947.

Βουδή μαρτυρία των ιστορικών αυτών σελίδων είναι οι άπεραντες καταστροφές στην Κόνιτσα και ιδίως στην περιοχή γύρω όπου όλα σχεδόν τα χωριά είναι σθεμέλια έρειπωμένα καθώς και οι άμέρητες χιλιάδες σταυροί ήρωικών νεκρών στο κοιμητήριο της Κόνιτσας.

Για την παλαιότερα ιστορία της Κόνιτσας οι ιστορικοί μας διαφωνούν. Άλλοι τοποθετούν εκεί την πόλι Ερίθιοιαν άλλοι το 'Εκατόμπετον του Πτολεμαίου, άλλοι τη μεσαιωνική Βελλά κι άλλοι τη Γλαβινίτσα, που αναφέρει η 'Αννα Κομνηνή στην «'Αλεξιάδα» της. Τέλος, ο λόγιος Γάλλος περιηγητής Πουκεβίλ θεωρεί το όνομα της Κόνιτσας σλαβικό, που σημαίνει «άλογάκι». Την άποψι όμως αυτήν του Πουκεβίλ διαμεύδει η άρχαιότητα έλληνική άκρόπολις, που σώζεται Β. Α. της Κόνιτσας, καθώς και οι τοπικές παραδόσεις, που συμφωνούν με τα αρχαία χρονικά της Κωμοπόλεως.

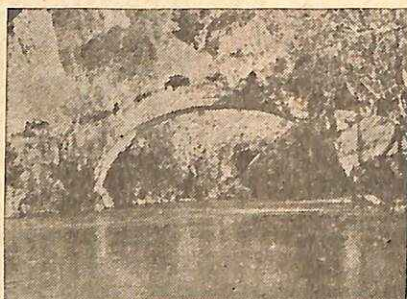
Κατά τις παραδόσεις και τα χρονικά αυτά η Κόνιτσα ιδρύθηκε από κάποιον άρχοντα Κόνιν, ο όποιος έδωκε τ' όνομά του στην κωμόπολι. Κατ' άλλες πηγές η Κόνιτσα είναι η παλαιά Κνωσσός της 'Ηπείρου και της όποιας έρείπια σώζονται κοντά στην Κόνιτσα, το δε όνομα της σημερινής Κωμοπόλεως είναι παραφθορά του ονόματος της αρχαίας Κνωσσού. 'Ετσι από Κνωσσός έχουμε Κυνισσός και Κόνιτσα.

Η Κόνιτσα κατεκτήθη από τον Σουλτάνο Μουράτ το 1440 και από τότε εγκατεστάθηκαν εκεί άρκετοι Μουσουλμάνοι, οι όποιοι έγιναν μεγάλοι άρχοντες του τόπου. Μεταξύ των άρχοντικών αυτών οικογενειών αναφέρεται ο περίφημος Χασεκής που έγινε Βοεβόδας των 'Αθηνών κατά τον 18ον αιώνα, καθώς και ο Ζεϊνέλ μπέης, πατέρας της Χάμκως, της μητέρας του 'Αλή πασά.

Την Κόνιτσα κατά τα τέλη του 18ου αιώνας επισκέφθηκαν πολλοί ξένοι περιηγηταί, μεταξύ των όποιων ο 'Αγγλος Ληκ και ο Γάλλος Πουκεβίλ, οι όποιοι διηγούνται πολλά για την άκμή της κωμοπόλεως, η όποια είχε 7 χιλιάδες κατοίκους 'Ελληνας και Μουσουλμάνους.

Η Κόνιτσα πρό το πολέμου ήταν σημαντικό κέντρο στα Βόρεια σύνορά μας με Γυμνάσιο, Γεωργική Σχολή που είχε από κληροδότημα του 'Ηπειρώτου Μιχαήλ 'Αναγνωστοπούλου, Ειρηνοδείο, 'Υποδιοίκησι Χωροφυλακής και άλλες δημόσιες άρχές, καθώς και έδρα της Μητροπόλεως Κόνιτσης. 'Εχει δε άναδείξει σπουδαίους άνδρες και μεγάλες οικογένειες έξόχων 'Ηπειρωτών.

Η σημερινή πόλις της Κόνιτσας είναι χτισμένη άμφιθεατρικά και άποτελείται από δυο μεγάλες συνοικίες, την 'Ανω και την Κάτω Κόνιτσα.

Η Γέφυρα του 'Αώου στην Κόνιτσα

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

(ΕΚ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.)

Γιαούτ ΣΤ. ΚΑΝΕΛΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

ΤΡΟΦΙΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ

(Γενικότητες)

Το σύνολον των παθολογικών φαινομένων τα όποια παρουσιάζονται ύστερα από λήψι τροφής, που έχει ύποστη διαφόρους αλλοιώσεις ή άποσύνθεσι, δημιουργεί την κατάστασι που ονομάζεται τροφική δηλητηρίασις.

Η κατάστασις αυτή εμφανίζεται με συμπτώματα κυρίως γαστρίτιδος ή και έντερίτιδος. Δηλαδή με πόνο στο στομάχο με τάσιν προς έμετος ή και έμέτους όλίγους ή πολλούς και με διαρροϊκές κενώσεις (διάρροιαν) όλίγες επίσης ή πολλές, ανάλογα προς την άπορροφηθείσα ποσότητα της αλλοιωμένης τροφής κλπ.

Η άποσύνθεσις της τροφής και κυρίως των τροφών από κρέας, έκδηλοται με αλλοιώσεις του χρώματος (κυανομέλαν) και πρό παντός με τη χαρακτηριστική δυσάρεστη όξινη όσμη.

Η άποσύνθεσις αυτή μπορεί και να όφειλεται σε ειδικό μικρόβιο, το βακτηρίδιο την άλλαντιάσεως,

Στις περιπτώσεις αυτές, ή μόλυνσις από την τοξίνη (έτσι λέγεται το δηλητήριο των μικροβίων) του βακτηριδίου της άλλαντιάσεως, δεν έπεκτείνεται σ' όλο τον άλλαντα, αλλά σ' ένα τμήμα του και έτσι, μπορεί να φάγουν πολλοί από τον άλλαντα αυτόν, αλλά ένας ή δύο να ύποσούν την δηλητηρίασιν αυτού του τύπου, εκείνοι δηλαδή που συνέπεσε να φάγουν την έστίαν της άλλαντικής αλλοιώσεως που έδημιουργήθη από την τοξίνη του βακτηριδίου.

Η δηλητηρίασις αυτή, αντίθετα με τις κοινές τροφικές δηλητηριάσεις, δεν έχει τα ίδια συμπτώματα, αλλά εμφανίζει συνήθως φαινόμενα από το κεντρικό νευρικό σύστημα — όπως ξηρότητα του φάρυγγος, δυσκολία στην κατάποσι στερεών ή υγρών, άφωνία, διπλωπία κλπ.—δεν ύπάρχει δε διάρροια και πυρετός και συχνή είναι έπίσσις και ή δυσκολία της ούρσεως ή και ή άνουρία.

Οι πρώτες έέργειες σε τέτοιες περιπτώσεις, είναι ή άπομάκρυνσις των ύπολειμμάτων της τροφής από τον στομάχο, ή κένωσις δηλαδή του στομάχου.

Πρός τοϋτο δίνουμε άφθονη ποσότητα νερού χλιαρού ή και κρύου και συνιστούμε στον παθόντα να έρεθιση (γαργαλίση) τον φάρυγγα με τον δάκτυλο, για να προκληθθί το φαινόμενο του έμέτου και έπαναλαμβάνομε την έέργεια αυτή μέχρις ότου το νερό που έδώσαμε βγή καθαρό, χωρίς να περιέχει τροφές. 'Αν έχωμε, μπορούμε να δώσωμε και ζωϊκό (Συνέχεια στη σελ. 20)

ΤΟ ΜΠΑΣΚΕΤ-ΜΠΩΛ

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗ

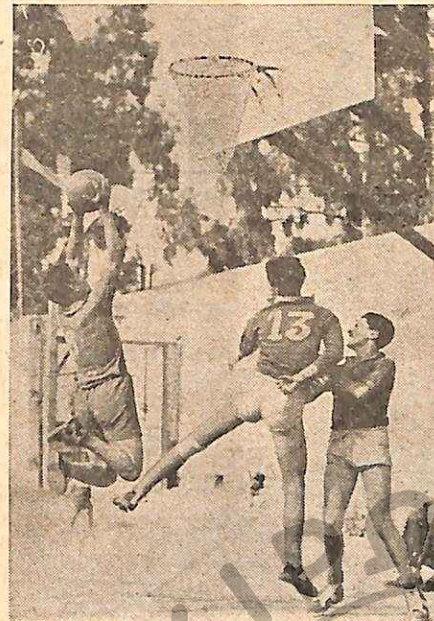
Όπως οι 'Αγγλοι είναι οι πατέρες του φούτ - μπώλ, ένός παιχνιδιού που έχει διαδοθή περισσότερο άπ' όλα τα άλλα στον κόσμο, οι 'Αμερικανοί είναι οι δημιουργοί του μπάσκετ - μπώλ. Και το μπάσκετ-μπώλ παρουσιάζεται σήμερα σαν ό πιο έπικίνδυνος αντίπαλος για το ποδόσφαιρο. 'Εχει κι αυτό διαδοθή τόσο πολύ τα τελευταία χρόνια κι έχει γίνει τόσο δημοφιλές σπόρ, που είναι βέβαιο ότι γρήγορα θα πάρη τα σκήπτρα του πιο διαδεδομένου σπόρ σ' όλον τον κόσμο.

Δεκάδες χιλιάδες ομάδες, που δεν είναι δυνατόν να μετρηθούν άκριθώς, αλλά δεν είναι και όλιγότερες από έβδομηντα χιλιάδες, ύπάρχουν μόνο στην 'Αμερική. Οι περισσότερες βέβαια, άνήκουν στα σχολεία. Γιατί το μπάσκετ - μπώλ είναι το πιο κατάλληλο σχολικό σπόρ. Όπως είπαμε και στο περυσινό μας άρθρο, καλλιεργεί το σώμα όλόκληρο και το πνεύμα, την ομαδική προσπάθεια και την λεπτότητα στο παίξιμο, γιατί και οι παραμικρότερες άντικανονικές έέργειες στον αντίπαλο τιμωρούνται. 'Επειτα, ως μέσο φυσικής άγωγής, το μπάσκετ δεν συγκρίνεται με κανένα άλλο παιχνίδι. 'Ενώ, δηλαδή, το φούτ - μπώλ δυναμώνει μόνο τα πόδια και άφίνει τα χέρια άτροφικά, στο μπάσκετ, αντίθετα, χρησιμοποιούνται τα χέρια όπως σε όλα τα φυσικά και όχι τεχνητά παιχνίδια. Και μαζί με τα χέρια γυμνάζεται κι όλόκληρο το άλλο σώμα.

Το γεγονός ότι ό χώρος που παίζεται δεν χρειάζεται να είναι μεγάλος, το κάνει ένα από τα εύκολότερα σε παίξιμο παιχνίδια. Γι' αυτό και το μπάσκετ, έκτός άπ' τη χώρα μας, παίζεται συνήθως σε κλειστά γήπεδα. Δυστυχώς έμείς δεν διαθέτουμε τέτοια ακόμα κι έτσι ύστερούμε στο σημείο αυτό πολύ, γιατί τους

χείμωνιάτικους μήνες γίνεται πολύ δύσκολη ή πραγματοποίησις αγώνων.

Όπως είπαμε, το μπάσκετ - μπώλ είναι άμερικανική έπινόησις γι' αυτό κι έχει τη σφραγίδα της άμερικανικής αντίληψως στα όμαδικά παιχνίδια. Δηλαδή ή γνώμη των άθλουμένων στην ύπερατλαντική Δημοκρατία είναι ότι καλύτερη είναι ή ομάδα έκείνη που έχει τους περισσότερους καλούς παίκτες κι όχι έκείνη που έχει λίγους - έστω και άρίστους. Το πνεύμα αυτό φαίνεται καθαρά στον βασικό κανονισμό του μπάσκετ-μπώλ, που έπιτρέπει την άντικατάστασι παικτών κατά την διάρκεια του αγώνος. Αυτό θεωρείται δίκαιο και για την περίπτωσι άτυχήματος ένός

Μία φάσις από συνάντησι μπάσκετ μπωλ όμαδων Πανιωνίου και Τυφώνος στους αγώνες του έθνικού πρωταθλήματος 'Αθηνών.

παίκτη, όποτε ή ομάδα του δεν θάπρεπε να χωλαίνει από την άπουσία του.

Η 'Αμερική, τόσο ή Βόρεια όσο και ή Νότια, κρατεί τα σκήπτρα στο μπάσκετ - μπώλ. 'Εκεί το παιχνίδι αυτό με τους πιο ποικίλλους συνδυασμούς είναι άληθινή έπιστήμη.

Στις 'Ηνωμένες Πολιτείες ιδίως, όπως και στην Λατινική 'Αμερική, το μπάσκετ είναι το πρώτο και βασικό σπόρ όλων των σχολείων. Σωστοί, «ήρωες» θεωρούνται στα άμερικανικά σχολεία και πανεπιστήμια οι «άσσοι» του μπάσκετ - μπώλ. 'Εκτός όμως από τα σχολεία, το μπάσκετ παίζεται σε τεράστια έκτασι από συλλόγους, από όμαδες έπιχειρήσεων, οργανώσεων, εργοστασίων κλπ. Όπως συμβαίνει με όλα τα σπόρ και στο μπάσκετ μπώλ ύπάρχουν πολλές εκατοντάδες έπαγγελματικές όμαδες στην 'Αμερική που δίνουν μεταξύ τους συναντήσεις - σωστές παραστάσεις — όπου θαυμάζεται ή δεξιοτεχνία και τα ταχυδακτυλουργικά κόλπα των

παικτών της. Μιά άπ' τις πιο γνωστές άπ' αυτές τις όμαδες είναι ή καταπληκτική «Χάρλεμ - Γκλόμπ- Τρόττερς» που άποτελείται κυρίως από νέγρους παίκτες. Οι μεγάλοι «άσσοι» του μπάσκετ είναι συνήθως πολύ ψηλοί, αλλά και οι χαμηλότεροι σε ύψος δεν ύστερούν σε άποτελεσματικότητα. Δεν είναι άπίθανο να όητε άμερικανική όμάδα που ό πιο κοντός παίκτης της να είναι 1.90 και άλλοι να περνούν τα 2 μέτρα σε ύψος! Ο συναγωνισμός μεταξύ Βόρειας και Νότιας 'Αμερικής στο μπάσκετ είναι μοναδικός τα τελευταία χρόνια: Στους 'Ολυμπιακούς αγώνες οι 'Ηνωμένες Πολιτείες άπέκλεισαν το Μεξικό στους ήμιτελικούς με διαφορά μιας «καλοθιάς» και στο παγκόσμιο πρωτάθλημα, που έγινε τελευταία στην 'Αργεντινή, ή Χιλή κατώρθωσε να κερδίση τον τίτλο με την ίδια διαφορά!

★

Στην 'Ελλάδα το μπάσκετ - μπώλ έγινε γνωστό από την Χ.Α.Ν., έδω και τριάντα σχεδόν χρόνια. Πολύ γρήγορα κατέκτησε τους νέους και σήμερα είναι ένα άπ' τα πιο προσηυμένα μας άθλήματα, μ' όλη την έλλειψι μέσων που το διακρίνει. Οι έλληνες παίκτες του μπάσκετ - μπώλ είναι εύστοφοι, ταχείς και έξυπνοι αλλά τους λείπει το όμαδικό πνεύμα, που είναι σπουδαίο στοιχείο. Πάντως στο Εύρωπαϊκό μπάσκετ, το δικό μας μπορεί πολύ καλά να «σταθί» άφου τα άποτελέσματα του Εύρωπαϊκού πρωταθλήματος το έφεραν πολύ κοντά στην Γαλλική και την Αίγυπτιακή όμάδα, που άναδείχτηκαν οι καλύτερες.

Μεγάλη πρόοδο — που άλλωστε του αξίζει — θα γνωρίση το μπάσκετ στην 'Ελλάδα αν καθιερωθή, όπως πρέπει, έπίσημο σχολικό παιχνίδι. Γιατί καλύτερο άπ' αυτό δεν ύπάρχει μέχρι σήμερα.

Αυστραλιανή 'Ερυθροσταυρίτισσα άσκούσατι εις τας ά' βοηθείας. Australian Juniors practicing in first-aid.

Καναδή 'Ερυθροσταυρίτισσα όδηγεί στον περίπατο τυφλή γράια. Canadian girl Junior on one of her regular Saturday morning walks with an elderly blind lady.

Ο ΤΥΦΛΟΣ ΤΑ ΠΕΛΑΓΑ ΠΟΥ ΕΦΩΤΙΣΕ

Όλοι όσοι έχουν ταξιδέψει με πλοία, θα έτυχε να ιδούν τις αναλαμπές των αυτομάτων φάρων, οι οποίοι μέσα στη σκοτεινή νύχτα οδηγούν τους ναυτικούς στην πορεία των. Πολλοί λίγοι όμως θα γνωρίζουν το όνομα του εφευρέτη των φάρων αυτών, οι οποίοι εξασφαλίζουν τους ναυτικούς από κάθε κίνδυνο, όταν πλέον μέσα στο ύγρο στοιχείο, όπου ούτε δρόμοι υπάρχουν, ούτε σημάδια σταθερά. Είναι ο Σουηδός Γουσταβός Ντάλεν ο οποίος θεωρείται, πολύ δίκαια, ως ένας από τους ευεργέτες την ανθρωπότητας.

Θα μπορούσε να ονομασθεί: ο τυφλός που έφωτισε τα πέλαγα. Διότι ο Ντάλεν, από κάποια τραγική ειρωνεία της τύχης, δεν μπόρεσε να αντικρύσει ποτέ με τα ίδια του τα μάτια την εφευρέση της ανθρωπότητας, εφευρέσεώς του. Πολλά χρόνια πριν να την τελειοποιήσει, επιβλήθηκε από έκρηξη, όταν έκανε τα πειράματά του για την τελειοποίηση των αυτομάτων φάρων.

Ο Γουσταβός Ντάλεν γεννήθηκε το 1869 σε κάποιο χωριό της Σουηδίας, Παιδί ακόμα, εργαζόταν στα γράφια, για να ζήσει. Από μικρός όμως είχε μεγάλη κλίση προς τη μηχανική και τις όρες της αναστάσεώς του τις δίδετο στο να καταγίνεται όλο με τις μηχανές. Η πρώτη του εφεύρεση ήταν μία μηχανή, που ξεφλούδιζε τα ζερά φασιόλια.

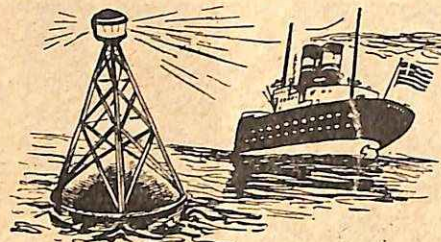
Η μεγάλη κλίση του προς τη μηχανική τον έκανε να εγκαταλείψει το χωριό του και να πάει στη Στοκχόλμη, όπου βρήκε δουλειά σε κάποιο εργαστήριο. Αλλά σύντομα αναγκάστηκε να γυρίσει πίσω, για να εργάζεται στα κτήματά του. Σε ηλικία όμως 23 ετών, τα εγκατέλειψε όλα και ξαναπήγε στη Στοκχόλμη όπου άρχισε να φοιτά σε κάποια τεχνική σχολή και αργότερα εξαίδησε στην Ελβετία, όπου ετελειοποιήθηκε. Το όνειρό του ήταν να βρή ένα σύστημα φάρων που να μη στοιχίζει ακριβά.

Ός την εποχή εκείνη οι φάροι άπαιτούσαν μεγάλα έξοδα, πολύ λί-

ΝΙΚ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ

γοι δέ ήταν εκείνοι που έδεχονταν να αναλάβουν τη δύσκολη υπηρεσία των φαροφυλάκων, οι οποίοι ζούν απομονωμένοι επάνω σε έρημικούς βράχους και απόκληρμες ακτές.

Η Σουηδική Κυβέρνηση έθεσε τότε σε εφαρμογή ένα νέο σύστημα. Στα επικίνδυνα σημεία των ακτών άρχισε να τοποθετεί φωτεινούς σημαντήρες, τους οποίους έπρεπε να τους αντικαθιστούν κάθε δέκα ημέρες. Το σύστημα αυτό δεν άρεσε στον Ντάλεν, γιατί πολλές φορές,

λέγω των τρικυμιών, ή αντικατάστασι αυτή, δε μπορούσε να γίνει, όταν έπρεπε.

Το 1905 ο Ντάλεν ετελειοποίησε το σύστημα των φωτεινών σημαντηρών, οι οποίοι άναβαν με ασετυλίνη. (Εκείνο που συνήθως λέμε ασετυλίνη λέγεται άνθρακασθέσιο. Η ασετυλίνη είναι το άεριο που παράγεται από το άνθρακασθέσιο).

Το άεριο αποθηκευόταν με πίεσι μέσα σε ντεπόζιτα σιδερένια που ετροφοδοτούσαν το φωτεινό σημαντήρα, ο οποίος έτσι εφώτιζε επί περισσότερο διάστημα τώρα, χωρίς να εγινε ανάγκη να ανεφοδιάζεται κατά μικρά χρονικά διαστήματα.

Το σύστημα όμως αυτό δεν ικανοποιούσε και πάλι τον Ντάλεν. Γιατί και η δαπάνη λειτουργίας ήταν μεγάλη, αφού οι σημαντήρες άναβαν μερα και νύχτα, και δεν ήταν πάντοτε δυνατό το έγκαιρο γέμισμα των ντεπόζιτων. Έπειτα συχνά ήταν τα δυστυχήματα από τις εκρήξεις που προκαλούσε ή ασετυλίνη.

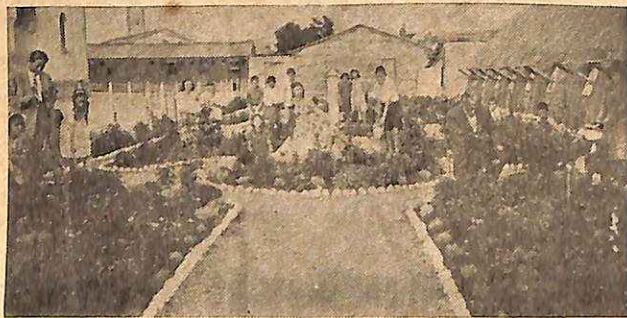
Ο Ντάλεν συνέχισε τις προσπάθειές του με πίστη και επιμονή. Και πρώτα-πρώτα επενόησε ένα σύστημα κατά το οποίο οι φάροι του ελειτουργούσαν μόνο τη νύχτα. Το ντεπόζιτο της ασετυλίνης εκλεινόταν με τέσσερες βαλβίδες, τρεις άσπρες και μία μαύρη. Όπως ξέρουμε από τη Φυσική, το μαύρο χρώμα απορροφά περισσότερη θερμότητα από το άσπρο. Την ιδιότητα αυτή εφάρμοσε ο Ντάλεν στα ντεπόζιτα της ασετυλίνης. Η μαύρη βαλβίδα θερμαίνεται από τον ήλιο, διαστέλλεται περισσότερο από τις άσπρες, κινεί ένα μοχλό και φράζει το στόμιο του ντεπόζιτου απ' όπου βγαίνει το άεριο. Έτσι ο φάρος δεν άνάβει την ημέρα και το άεριο δεν ερδεύεται. Όταν φύγει ο ήλιος ή μαύρη βαλβίδα συστέλλεται, ο μοχλός μετακινείται, το άεριο άρχίζει πάλι να φεύγει ελεύθερα και ο φάρος άνάβει.

Μαζί με την τελειοποίηση αυτή ο Ντάλεν κατάρθωσε να άποκλείση και κάθε κίνδυνο από τις εκρήξεις της ασετυλίνης. Κατά τα σχετικά πειράματα έγινε κάποια έκρηξη και τότε ετυφλώθηκε. Αφού έγινε καλά, τυφλός πιά, ε συνέχισε τις προσπάθειές του, ώσπου ετελειοποίησε τους αυτομάτους φάρους, οι οποίοι λειτουργούν επί ένα χρόνο, χωρίς φαροφύλακες, χωρίς κίνδυνο διακοπής της λειτουργίας των και φωτίζουν το δρόμο των ναυτικών και των αεροπόρων.

Το 1912 ή Σουηδική Ακαδημία του έδωσε το βραβείο Νόμπελ. Αν και τυφλός, έγινε διευθυντής της μεγάλης Σουηδικής Εταιρίας αυτομάτων φάρων «Αγκ» και σύμβουλος της Κυβερνήσεως. Το 1936 προσεβλήθη από καρκίνο. Με θάρρος ο μεγάλος εφευρέτης έπαι στους συνεργάτες του:

—Η άρρώστια μου είναι αγία-τρευτή, Εγώ όμως θα συνεχίσω τις προσπάθειές μου, ως την τελευταία μου στιγμή.

Ο Γουσταβός Ντάλεν έσθθη στις 9 Δεκεμβρίου 1937, ενώ οι φάροι του άναβαν στα πέρατα των θαλασσών. Όσα πλοία έτυχε την ημέρα εκείνη να περνούν κοντά στις Σουηδικές ακτές, στο σημείο όπου είχε χτισεί την έπαυλή του, έκοφαν την ταχύτητά τους και κατέβασαν μεσίστιες τις σημαίες των, εις ένδειξη πένθους και εγνωμοσύνης για εκείνον, που φωτίζει το δρόμο τους μέσα στις σκοτεινές και τρικυμισμένες νύχτες.

Ερυθροσταυρίται των Δημ. Σχολ. Γρεβενών (άριστερά) και Φαρακλάτων (δεξιά) εις τον Σχολ. κήπον. Juniors of the Elem. Schools Grevena, and Faraclata in their school garden.

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΜΕ

Γενεύη Νοεμβρίου 9
League of Red Cross Societies.

Σας εϋχαριστώ διά την έτησίαν έκθεσιν πεπραγμένων του Ε.Ε.Σ.Ν. του έτους 1949-50 από την οποίαν διεπιστώσαμεν την εξακολουθητικώς συντελουμένην θαυμασίαν πρόοδον, καθώς και το πρακτικόν πνεϋμα παροχής ύπηρεσίας που αντίλαμβάνεται κανείς από την δράσιν των Ερυθροσταυριτών σας.

KATHLEEN GERP
Δ/τρια Ε.Σ.Ν.

ΔΩΡΕΑΙ ΞΕΝΩΝ ΕΡΥΘΡΩΝ ΣΤΑΥΡΩΝ

1) Αμερικανικός Ε.Σ.Ν.

Ο Αμερικανικός Ε.Σ.Ν. έστειλε 40 μεγάλα κιβώτια με είδη Α' Βοηθειών και γραφικής ύλης διά τας ανάγκας Σχολείων κατεστραμμένων περιοχών της Βορείου Ελλάδος, τα οποία εδωρήσαν οι Ερυθροσταυρίται των Σχολείων Μέσης Εκπαίδεϋσεως των Γυμνασίων των Ηνωμένων Πολιτειών. Τα κιβώτια αυτά εστάλησαν εις 40 Σχολεία Βορείου Ελλάδος.

Ελπίζομε πως κανένα από τα Σχολεία που έλαβαν τα κιβώτια αυτά δεν θα λείψη να στείλῃ εις τα Γραφεία μας το συντομώτερον ένα λεύκωμα με δείγματα σχολ. εργασίας των μαθητών του εις ανταπόδοσιν, ώστε να σταλή τοϋτο εις τον Αμερικανικόν Ερυθρόν Σταυρόν Νεότητος, τουλάχιστον πρό των διακοπών του Πάσχα για τα Σχολεία των δωρητών μαθητών.

2) Καναδικός Ε.Σ.Ν.

α) 528 κιβώτια με 60.000 τεμάχια σαποϋνι τα οποία εστάλησαν εις 60.000 μαθητάς κατεστραμμένων Σχολείων της Μακεδονίας, Θράκης, Ηπείρου, Θεσσαλίας και Βορείου Ελλάδος.

β) 8 κιβώτια ιματισμού τα οποία εστάλησαν εις την Επιτροπήν Συντονισμού Βορείου Ελλάδος για άπορα παιδιά της Μακεδονίας, κατά την κρίσιν της.

Σημ.: Παρακαλούμε θερμώς τα Σχολεία και τας Επιτροπάς εις τας οποίας εστάλησαν τα ανωτέρω είδη να φροντίσουν να μάς στείλουν το ταχύτερον:

- α) Δικαιολογητικά διανομής,
- β) Φωτογραφίαν όπου τοϋτο είναι δυνατόν και
- γ) Απαραιτήτως εϋχαριστήριο έπιστολή για τους δωρητάς.

ΝΕΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ

1) Το Εκπαιδευτήριον Αλεξοπούλου υιοθέτησε το Δημοτικόν Σχολείον Λεχόθου - Καστοριάς εις το οποίον και έστειλε 1 δέμα με γραφικήν ύλην.

2) Το 11ον Δημ. Σχολείον Β' Περιφέρειας Αθηνών υιοθέτησε ένα Σχολείο της περιφέρειας Κομοτινής, την έκλογή του οποίου άφηκε εις την κρίσιν του κ. Επιθεωρητοϋ Κομοτινής. Διά το Σχολείον αυτό έστειλε εις τον κ. Επιθεωρητήν 1 κιβώτιον με γραφικήν ύλην και σάπωνα.

3) Το Ζάννειον Όρφανοτροφείον Πειραιώς υιοθέτησε το Δημ. Σχολείον Ελατοχωρίου Ιωαννίνων, εις το οποίον έστειλε 2 χαρτοκιβώτια με σχολικά είδη.

ΑΙ ΠΑΛΙΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

1) Το 14ον και 15ον Δημ. Σχολ. Α' περ. Αθηνών έστειλε εις το Δημ. Γράμμου Καστοριάς 3 χαρτοκιβώ-

τια, 2 ξυλοκιβώτια με γραφικήν ύλην και μαγειρικά σκεϋή και 1 σάκκο με 4 ταψιά.

2) Ο Σύλλογος Ελεύθεροι Νικηταί έστειλε εις το Δημ. Σχολ. Πετρίλο Ρώσση 1 δέμα με σχολικά είδη.

3) Το 6ον Δημ. Σχολ. Β' περ. Αθηνών έστειλε εις το Δημ. Σχολ. Μεσοχωρίου Ιωαννίνων 2 σάκκους με σχολικά είδη.

4) Το 22ον Δημ. Σχολ. Β' περ. έστειλε εις το Δημ. Σχολ. Αετορράχης Ιωαννίνων 2 χαρτοκιβώτια με ειδη ιματισμού και υποδήσεως.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

Αι επισκέψεις από ομάδας Ερυθροσταυριτών συνεχίζονται και εφέτος με προθυμίαν. Την 28ην Οκτωβρίου ημέραν της εθνικής μας επετείου, τρεις ομάδες του Β' Γυμνασίου Θηλέων Αθηνών έπεσκέφησαν τα Νοσοκομεία Αναπήρων, Μονής Πετράκης και Αντικαρκινικών με έκλεκτον πρόγραμμα ψυχαγωγίας.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.Ν. ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΥΡΟΥ

ΝΕΑ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ
Γ. Ι. ΣΑΛΒΑΝΟΥ Δ.Φ.

Έν Αθήναις τη 10 Νοεμβρίου 1950.

Π ρ ο ς

την Σήν Διεύθυνσιν Ε.Ε.Σ.Ν.

Κύριοι,

Οι Ερυθροσταυρίται της Σχολής Σαλβάνου εις μνήμην του αποθανόντος έπιφανούς Έλληνος Αχιλλέως Κύρου, του οποίου όλη ή ζωή ύπηρεσε διά τα Έλληνόπουλα φωτεινόν υπόδειγμα άρετής και φιλοπατρίας, άποστέλλουν εις το προστατευόμενον υπ' αϋτών Σχολείον Βερονίκης Ηπείρου δραχμάς τετρακοσίας χιλιάδας (400.000) διά διαφόρους σχολικάς ανάγκας.

Η Σή Διεύθυνσις του Ε.Ε.Σ.Ν. παρακαλείται όπως δεχθή το άνω ποσόν και διαδώσῃ αϋτό εις το αναφερόμενον Σχολείον.

Μετά Σεβασμού

Η Επιτροπή Ερυθροσταυριτών της Σχολής Σαλβάνου
Μαρία Μπακάκου, Ιωάννης Κάισαρης, Καλλιόπη Ε. Ζορμπάνου, Λιζέττα Σ. Λινδιακού, Αικ. Χ. Χατζιώτου, Αλέξανδρος Μεταξάς, Γεώργιος Θ. Καραμανλής, Άρης Ν. Τσακούλης, Αντώνιος Ν. Δόξας

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΤΕ:

1) Ότι οι φωτογραφίες που στέλλονται για δημοσίευσιν στο Περιοδικό μας πρέπει: α) να δείχνουν ερυθροσταυρικὴν δράσιν κατά την ώραν της εργασίας, όχι πόζα, β) να είναι γυαλιστερές και καθαρές, γ) με όσο το δυνατόν ολιγώτερα πρόσωπα.

2) Ότι πρέπει να άρχίσῃ από τώρα ή ετοιμασία του Λευκώματος Σχολικής Αλληλογραφίας για να είναι έτοιμο εγκαίρως για την έκθεσι που θα γίνη στο τέλος του Σχολ. έτους.

3) Να στέλλετε εις τα Γραφεία μας συχνά (τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο) σύντομο περίληψι της Ερυθροσταυρικής δράσεως των μαθητών για να την δημοσιεύσωμε στο Περιοδικό και να ενημερώνωμε σχετικώς τη Γενεύη.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Είναι εξαιρετικώς ικανοποιητικόν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν κ. κ. Ἐπιθεωρητῶν Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσως ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος τὸ ὁποῖον κατοπτρίζεται εἰς τὰς ἐκδομένας ὑπ' αὐτῶν σχετικὰς ἐγκυκλίους, ἀντίγραφα τῶν ὁποίων ἔχουν τὴν καλωσύνην νὰ κοινοποιοῦν εἰς τὰ Γραφεῖα μας.

Τὰς ἐγκυκλίους ταύτας μεταφράζομεν καὶ ἀποστέλλομεν εἰς τὴν ἐν Γενεῇ Ἐνωσιν τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν, ἡ ὁποία διαπιστώνει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν στενὴν συνεργασίαν μας μετὰ τῶν κ. κ. Ἐκπαιδευτικῶν.

★

ΕΠΙΤΡΟΠΗ Ε.Ε.Σ.Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Νεότητος Θεσ/νίκης ἀναπτύσσει κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος ἀξιόλογον δράσιν, τῆς ὁ-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ Ε.Σ.Ν.

Ὁ κ. Livingston Blair, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ε. Σ. καὶ ἡ κα Alice Ingersoll Thornton, Ὑποδ/τρια τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος εἰς ἑκθεσιν πινάκων ζωγραφικῆς Ἀμερικανικοῦ Ε.Σ.Ν. Ἡ κα Thornton συνεισέφερε τὸν περασμένον Σεπτέμβριο, ὅποτε παρητήθη, 33 χρόνια ὑπηρεσίας στὸν Ἀμερικανικὸ Ἐρυθρὸ Σταυρὸ ἀπὸ τὰ ὁποῖα 27 στὸν Ἀμερικανικὸ Ε.Σ.Ν. Ἡ κα Thornton ἐργάσθηκε ἰδιαίτε-
 ρως γιὰ τὴν σύσφυγι τῶν δεσμῶν τῶν παιδιῶν ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ ἔδειξε πάντοτε μεγάλη στοργὴ γιὰ τὰ παιδιά τῆς χώρας μας.

Α. ΚΑΛΟΓΕΡΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χριστούγεννα! Σημαίνουν οἱ καμπάνες χαρμόσυνα καὶ πᾶν στὴν Ἐκκλησιὰ παιδάκια κατακάθαρα ντυμένα νὰ μεταλάβουν μὲ καινούργια φορεσιά.

Χριστούγεννα! Τὸ μάγο τὸ ἀστέρι τοὺς Μάγους ἀπ' τὰ ξένα ὁδηγεῖ καὶ οἱ Ἄγγελοι ἀπάνω ἀπὸ τὴ Φάτνη δοξολογοῦν τὸν Ἥλιο, τὴν Αὐγὴ.

Οἱ Χριστιανοὶ τραβοῦν στὶς Ἐκκλησίες ἀδιάκοπα καὶ ἀνάβουνε κερία καὶ ἄλλοι πονεμένοι, δακρυσιμένοι ἀπ' τὸ Χριστὸ ζητοῦν παρηγοριά.

Χριστούγεννα! Γιортὼν, Γιортὴ Μεγάλῃ τὸ Βρέφος προσκυνοῦνε οἱ λαοί. Μὰ κείνος τὸ λατρεῖ, πού μὲ ἔργα τῆ δυστυχία, συμπονεῖ καὶ ἐλεεῖ.

ποίας τὸ πλήρες πρόγραμμα κατηρτίσθη εἰς συγκέντρωσιν τῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Ἐκπαιδευτικῶν τῆς περιοχῆς τῆς. Κατ' αὐτὴν, ἐκτὸς ἄλλων, ἀπεφασίσθη ὅπως εἰς ὅλα τὰ Σχολεῖα Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσως, Δημοσία καὶ Ἰδιωτικά, ὁρισθῇ ἐκ τοῦ διδασκοντος προσωπικοῦ ὑπεύθυνος διὰ τὸν Ε.Ε.Σ.Ν. εἰς ἕκαστον Σχολεῖον. Ἐκάστη δὲ ὁμάς Ε.Σ.Ν. νὰ μὴ ἔχῃ περισσότερα τῶν 50 μελῶν. Ἰδιαίτερος ἐλήφθη πρόνοια διὰ τὴν συστηματικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν. εἰς τὴν παροχὴν Ἀ' Βοηθειῶν ὑπὸ τῶν Σχολιάτρων, μερίμνη τοῦ Ὑγειονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ κ. Λαμπρίδη.

★

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ

Εἰς τὸν Διαγωνισμόν Σχεδίου χειροτεχνίας πού ἀναγγελάμε στὸ τεῦχος τοῦ Νοεμβρίου, ἐβραβεύθη τὸ σχέδιο τῆς μαθητρίας τοῦ 26ου Δ.μ. Σχολ. Α' Περ. Ἀθηνῶν Ἀφροδίτης Δ. Πατρικαράκου.

Mr. Livingston Blair vice president American Red Cross and Mrs Alice Ingersoll Thornton, assistant national director of the American Junior Red Cross, view an exhibit of international school art. Mrs Thornton, on her retirement from the American Red Cross in September 1950, had completed 33 years of service with the organization, 27 of which were on the national staff of the American Junior Red Cross. Mrs. Thornton helped to create opportunities for the youth of the world to communicate with each other and she bestowed special affection to the greek children.

Βρεταννοὶ Ἐρυθροσταυρίται εἰς τὸν σχολικὸν τῶν κήπων.

British Juniors in their school garden

Σ. ΣΚΙΠΗ

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Ὅχι! Μόνος δὲν εἶσαι καὶ ἀνάνθιστος, ὦ Χειμῶνα! Ὅμορφιές ἔχεις ἄλλες ξωτικές, πού καὶ αὐτὴ θὰ σοῦ ζηλευεὶ ἡ ἀδερφή σου.

Συνοδοὶ σου οἱ πολὺχρωμοὶ ὑάκινθοι καὶ οἱ βελουδινοὶ, ἐσέ, μενεξέδες, στὴν ὁμίχλη, στοὺς πάγους, στὰ χιόνια σου εὐωδιάζουν.

Κι ἔχεις κάποιο πουλί, πού ἀπ' τὸ ὠκεάνιο τοῦ ταξίδι ὡς γυρίζει, σὲ βράχο τραγουδεῖ, τὴ γαλήνη ξεχύνοντας στὸν καμὸ σου.

Καὶ ὦ Χειμῶνα! Οἱ πὺξ ἑστέρες καὶ ἄσπιλες τότε ἡμέρες γιὰ σένα ἀνατέλλουν καὶ ὅλη ἡ Πλάση μιά ἀλλιότικη αἰσθάνεται νοσταλγία.

ΛΑΪΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Δὲν εἶναι ἄσχημη ἡ πέρδικα. Ὁ λαὸς τὴν θεωρεῖ μεγαλόπρεπη. Ποιὸς ὅμως θὰ μᾶς τὸ ἔλεγε πὺξ καὶ οἱ ἀρχαῖοι καὶ οἱ σύγχρονοι θεωροῦν τὴν καυμένην τὴν πέρδικα γιὰ καταραμένο πουλί;

Λένε λοιπὸν — αὐτὰ τὰ πιστεύαν οἱ ἀρχαῖοι — πὺξ ζοῦσε στὰ παλιά χρόνια ὁ Πέρδικας.

Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος πού ἐργαζόταν στὰ δάση ἐκεῖ στὴν Ἰκαρία. Μία μέρα καθὼς δούλευε, εἶδε δυὸ πελώρια πουλιὰ νὰ πετοῦν στὸν ἀέρα. Μὰ ἦταν κάτι περίεργα πουλιὰ! Ἐμοιάζαν περισσότερο μὲ ἀνθρώπους, παρὰ μὲ τὰ συνηθισμένα πετούμενα!

Ξαφνικὰ τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ φτερωτὰ αὐτὰ «τέρατα» ἔπεσε μὲ μισοτσακισμένες τὶς φτεροῦγες τοῦ στὴ θάλασσα. Τὸ ἄλλο πουλί ἔφτασε στὴ στεριά, συμμαζέψε τὸ ἄλλο, καὶ ἄρχισε νὰ τὸ κλαίῃ σὰν ἄνθρωπος.

Καὶ πραγματικὰ ἄνθρωποι ἦταν καὶ οἱ δυὸ: Ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἰκαρος.

Μὰ ὁ Πέρδικας, ἀντὶ νὰ λυπηθῇ, ὅπως κάθε πονετικὸς ἄνθρωπος, ἄρχισε νὰ ἐκδηλώνῃ τὴ χαρὰ του μὲ κάθε τρόπο! Γι' αὐτὸ ὁ Θεός, μεταμόρφωσε τὸν Πέρδικα σὲ πουλί.

Οἱ νεώτεροι πάλι φορτῶνουν στὴν πλάτη τῆς καυμένης τῆς πέρδικας ἄλλα.

Ἦταν, λέει, ἡ ἐποχὴ πού οἱ Ἑβραῖοι ζητοῦσαν νὰ σταυρώσουν τὸ Χριστό. Κι αὐτὸς γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰ ἄνομα χέρια τοὺς κρύφτηκε πίσω ἀπὸ ἕνα βάτο.

Ἐκεῖ, στὸ βάτο, ἦταν καὶ μιά πέρδικα καὶ ἕνα περιστέρι. Τὰ πουλιὰ σὰν εἶδαν κοντὰ τοὺς τὸν Ἰησοῦ, φοβήθηκαν, καὶ πέταξαν. Κάθησαν ὅμως ἐκεῖ κοντὰ, ἐπάνω σὲ μιά πέτρα.

Τὸ περιστέρι πού κατάλαβε γιὰτὶ κρυβόταν ὁ Χριστὸς εἶπε στὴν πέρδικα:

— Δὲν ξαναγυρίζουμε στὸ βάτο, νὰ κρύψουμε καὶ ἐμεῖς τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν πού τὸν κυνηγοῦν οἱ κακοὶ ἐκείνοι διώκτες του;

Ἡ πέρδικα ὅμως ἔκαμε πὺξ δὲν ἄκουσε.

Τὸ περιστέρι μόνο του ξαναπέταξε τότε στὸ βάτο! Ἄνοιξε τὶς κατάλευκες φτεροῦγες του καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸ Χριστό!

Ἡ πέρδικα πήδησε σ' ἄλλη πέτρα καὶ ἄρχισε τὸ ἀπαίσιο προδοτικὸ κακάβισμα:

— Βάτο — βάτο — βάτο.

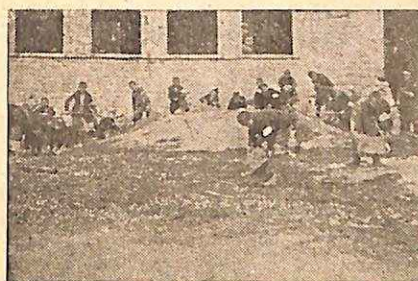
Ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ ἔφτασαν καὶ οἱ Ἑβραῖοι. Κατάλαβαν τί ἤθελε νὰ τοὺς πῇ τὸ πουλί, πλησίασαν στὸ βάτο καὶ συνέλαβαν τὸ Χριστό!

Ἀπὸ τότε ἡ πέρδικα εἶναι καταραμένο πουλί, ἐνῶ τὸ περιστέρι εὐλογημένο.

Κι ὁ βάτος εὐλογήθηκε. Οἱ ρίζες του θὰ εἶναι ἁθάνες καὶ οἱ βέργες του θὰ ριζοῦν στοὺς αἰῶνες μόλις ἔλθουν σ' ἐπαφὴ μὲ τὴ γῆ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Πέτρας Ἰσοπεδῶν τὴν αὐλὴν τοῦ σχολείου.

Juniors of the Elem. School Petra, levelling their playground.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθητοὶ τοῦ Δ.μ.τ. Σχολεῖου Πατρῶν ἐπανελημμένως ἔστειλαν δέματα μὲ διάφορα εἶδη εἰς τοὺς ἀκρίτας. Ἐδοθήσαν ἀρρώστους συμμαθητὰς των.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθητοὶ τοῦ Δ.μ.τ. Σχολεῖου Ἀμαλιάδος ἔκλεισαν τοὺς ὁχετοὺς τῆς συνοικίας των.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Δ.μ.τ. Σχολεῖου Γερακίου Λακεδαιμόνος γράφει: «Οἱ μικροὶ Ἐρυθροσταυρίται μας ἔχουν

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Ξηροποτάμου - Ἀράμας, φυτεύοντες δένδρα.

Juniors of the Elem. School Xiropotamos - Drama, planting trees.

κατανοήσῃ ἀρκούντως τὴν πολὺτιμον ἀξίαν καὶ τὴν συμβολὴν τοῦ Περιδικῶ Ε.Σ.Ν. στὴ μορφασί των καὶ μόνον τῶν ἀπὸ ἡμερῶν ἐρωτοῦσαν πότε θάρρη τὸ φυλλάδιον Ε.Σ.Ν. Αὐτὸ καὶ μόνον εἶναι ἱκανὸν νὰ σᾶς πείσῃ ὅτι ἐπιτυχᾶντε τοὺς ἐπιδιωκόμενους σκοποὺς σας».

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθητοὶ τοῦ Δ.μ.τ. Σχολεῖου Ἀγιάνης Πιερίας φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των, τὴν ἰσικὴν των καὶ τοῦ χωρίου των. Παρακολουθοῦν διαλέξεις ὑγιεινῆς. Βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς μαθητὰς.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθητοὶ τοῦ Γυμνασίου Πιερίας ἱδρυσαν σχολικὸν ταμεῖον ἀπὸ τῶν ὁποίων βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς συμμαθητὰς των. Ὁργανοῦν ἐκδρομὰς καὶ ἐορτὰς. Παρακολουθοῦν διαλέξεις.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθητοὶ τοῦ Δ.μ.τ. Σχολεῖου Εὐζώνων Κιλκίς ἀπέστειλαν χαρμῆλαι εἰς τὸ 403 καὶ 424 Στρατιωτικὸ Νοσοκομεῖο Θεσσαλονίκης.

ΗΠΕΙΡΟΣ

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθητοὶ τοῦ Δ.μ.τ. Σχολεῖου Τραπεζῆς Κονίτισης φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ χωρίου των. Θάπτουν τὰ θνησιμαία ζωα.

Οἱ Ε.Ε.Σ.Ν. μαθητοὶ τοῦ Δ.μ.τ. Σχολεῖου Τερροῦδου ἰωαννίνων ἀνοίξαν 110 λακούς διὰ δεινροφύτευσιν. Ἐπρομηθεύθησαν φάρμακα διὰ τοὺς ἀρρώστους.

Ἐδοθήσαν διὰ τὴν ἀγορὰν ἀνεμομύλου (γεννητρίας) καὶ μίας μπαταρίας διὰ τὸν φωτισμὸν τοῦ σχολείου των.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Δ.μ.τ. Σχολεῖου Φροξυλίας Ναυπακτίας γράφει: «Ἐκφράζομεν τὰς θερμότητας εὐχαριστίας μας διὰ τὴν πολὺτιμον συνδρομὴν, τὴν ὁποῖαν τὸ Περιδικὸν Ε.Σ.Ν. παρέχει εἰς τὴν ἐπιτυχίαν των σκοπῶν τοῦ σχολείου.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας μου τὸ Περιδικὸν σας εὐρον ὡς πολὺτιμον συνεργάτην, βοηθὸν καὶ συμβουλευτὴν, οἱ δὲ μικροὶ Ἐρυθροσταυρίται ἀναμένουν τοῦτο μὲ ἀγωνίαν».

ΚΡΗΤΗ

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Δ.μ.τ. Σχολεῖου Ἀρκαλοχωρίου Μονοφατισίου Κρήτης γράφει: «Λαμβάνομεν τὰ 25 φυλά-

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Κοκκινόγειων - Ἀράμας, φυτεύοντες πεύκα εἰς τὸν κήπον τοῦ σχολείου.

Juniors of the Elem. School Kokkinoia - Drama, planting pine-trees in their school garden.

λάδια κατὰ μῆνα τοῦ Περιδικῶ ὅρων, τὸ ὁποῖον τόσην ὠφελιμότητα δίδει εἰς τὰ παιδιά τοῦ σχολείου, διὰ τῆς μελέτης τοῦ ὁποίου πλουτίζει τὰς γνώσεις των καὶ τὰ καθίστα ἱκανὰ νὰ προσεῦδουν σὲ κάθε ἐργασίαν».

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Πέτρας - Ζαγορίου - Μετσόδου Ἰσοπεδῶν τὴν πλατείαν.

Juniors of the Elem. School Petra - Metsovon levelling the Square.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΡΙΓΩΝΟ

* * * * * = Τρόμος.
* * * * * = Βουνό.
* * * * * = Θόρυβος.
* * * * * = Άντωναμία.
* * * * * = Σύμφωνο.

Όριζόντια και κάθετα τὰ ἴδια.

ΡΗΤΟ

ΗΜΤΟΚΥΟΥΑΡΤΕ
ΜΟΥΥΣΚΛΣΤΑΤ

Νὰ διαβαστῇ κανονικά ἡ παραπάνω φράσις μεγάλου Μαθηματικοῦ τῆς Ἀρχαιότητος.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ἀπ' ὄπλο ἀρχαῖο Ἑλληνικό
τὸ πρῶτο γράμμα βγάλ' το
κ' εὐθύς ἐμπρὸς σου θενά ἰδῆς
τελματωμένο βάλτο.

ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Μὲ τ' ἀρχικά τῶν παρακάτω λέξεων, πὺν πρέπει νὰ βρῆτε, σχηματίζεται τ' ὄνομα ἀρχαίου Ἑλλήνου φιλοσόφου. Καὶ μετὰ τὸ (α') γράμμα τῆς πρώτης λέξεως, τὸ (β') τῆς δευτέρας, τὸ (γ') τῆς τρίτης κλπ. σχηματίζεται τ' ὄνομα μίας πόλεως στὴν Πελοπόννησο.

1) Βουνὸ τῆς Ἠπείρου, ὅπου δοξάστηκαν τὰ ἑλληνικά ὅπλα. 2) Ἀρχαῖος ρήτορας. 3) Πατριάρχης τῶν Εὐραίων. 4) Ἀυτόνομη σημεῖρα πόλις τῆς Ἰταλίας. 5) Ἡ αἰσθητικὴ ἐννοία τῆς ὠραιότητος. 6) Ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς πόλους.

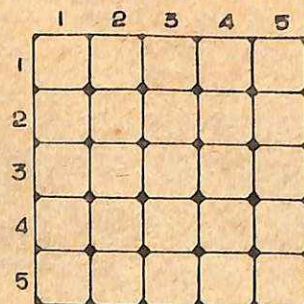
ΕΙΚΟΝΑ ΜΕ ΛΟΓΙΑ

Μαμά, τί νὰ κάνω πὺν μου πονεῖ πολὺ;

— Ποιό, παιδί μου;
— Μὰ σοὺ τὸ εἶπα!..

ΓΕΩΡΓ. Κ. ΜΑΥΡΙΔΟΠΟΥΛΟΣ
Γυμνασίου Βάλτης

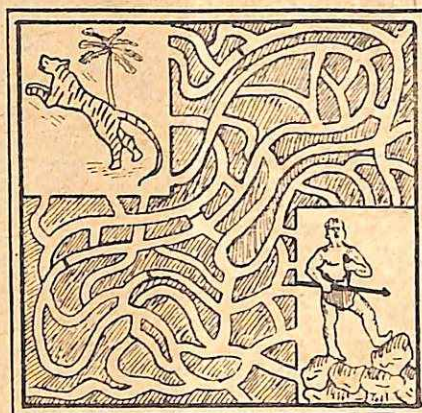
ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

1) Μῦθος. 2) Τὸν ἐφόνευσε ὁ ἀδελφός του διότι κατηγορήσε τὰ τείχη τῆς ἀρχαίας Ρώμης. 3) Ἀντίστασις. 4) Δὲν ἔχει παρέα. 5) Ἀναπνοή.

ΑΡΣΕΝ. Σ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
Δημοτ. Σχολ. Ριγγιάδων Κερκύρας

ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ

Γιὰ πρώτη φορά ὁ Ταρζάν βρέθηκε σὲ δίλημμα. Δὲν ξέρεῖ ποῖο μονοπάτι νὰ πάρῃ, μέσα στὴν ἀπέραντη ζούγκλα γιὰ νὰ σκοτώσῃ τὴν τίγρη πὺν βλέπετε στὴν ἀπάνω γωνία ἀριστερά. Ἄν ἐσεῖς κατορθώσετε νὰ τὸ βρῆτε, εἰδοποιήστε τον.

Κ. Π. ΜΠΑΜΠΑΡΗΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΕΝΑΣ ΕΥΓΝΩΜΩΝ ΜΑΘΗΤΗΣ

Μιά μέρα ὁ μέγας Γάλλος μαθηματικός Καρνὸ ἀπεφάσισε ν' ἀφήσῃ γιὰ λίγο τὴς πολυάσχολες ἐργασίες του γιὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν τόπο ὅπου εἶχε περάσει τὰ παιδικὰ του χρόνια. Ὅταν ἐφθασε στὴ γενέτειρά του πῆρε τὸ δρόμο πὺν ὡδηγοῦσε στὸ σχολικὸ κτίριο. Ἐκεῖ εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ δῇ τὸν παλιὸ του δάσκαλο ἀσπρισμένον ἀπὸ τὰ χρόνια, πὺν παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως δίδασκε τοὺς μαθητὰς του.

Ἐπείσε κατασυνκρινόμενος στὸ λαϊμὸ του καὶ δειχνοτάς τον σ' αὐτοὺς πὺν τὸν ἐτριγύριζαν εἶπε: — Ἰδοὺ ὁ ἀνθρώπος στὸν ὁποῖον μετὰ τοὺς γονεῖς μου ὀφείλω τὰ πάντα. Εἶναι ἕκείνος πὺν μοὺ δίδαξε πὺς πρέπει πρῶτα ἀπ' ὅλα ν' ἀγαπῶ τὴν πατρίδα μου.

Τὸ ἀνωτέρω περιστατικὸ μᾶς ἐνθυμίζει τὸ περίφημον λεχθέν ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου σχετικὰ μετὰ τοὺς διδασκάλους: «Εἰς μὲν τοὺς γονεῖς μου ὀφείλω τὸ ζῆν, εἰς δὲ τοὺς διδασκάλους μου τὸ εὖ ζῆν».

Σ. ΖΟΥΡΝΑΤΖΗΣ

Μαθητῆς Γυμν. Χαλανδρίου

ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

— Νὰ φαντασθῆς, ὁ ἀδελφός τοῦ Νίκου μετὰ τὸ ἕνα του χέρι μπορεῖ νὰ σταματήσῃ ὁλόκληρη σειρὰ ἀπὸ αὐτοκίνητα.

— Ὅθ' εἶναι κανένας γίγας...
— Ὅχι εἶναι ἀστυφύλακας τῆς τροχαίας.

Κυριακὸς Καλπακίδης
Μαθ. Α'. Δημ. Σχολείου Γιαννιτσῶν

— Κατὶνα πὺς πέρασε στὸ Παρίσι;

Καὶ ἡ Κατὶνα μετὰ χαρὰ.

— Καλέ, δὲν πέρασα μόνον, ἀλλὰ κάθησα κι ἕνα μῆνα.

— Νὰ Πετράκη δυὸ χιλιάδες νὰ πάρῃς πέντε πορτοκάλια. Ἄν δὲν ἔχουνε ὅμως δυὸ χιλιάδες μὴν τὰ πάρῃς. Ὁ Πετράκης πηγαίνει στὸν μανάθη καὶ ρωτᾷ πόσο κάνουν πέντε πορτοκάλια.

— Χίλιες πεντακόσιες παιδί μου, τοῦ ἀπαντᾷ.

Κι ὁ Πετράκης φεύγοντας:

— Ἄν θέλῃς δυὸ χιλιάδικα καλὰ, ἀλλοιῶς χίλιες πεντακόσιες δὲν τὰ παίρνω.

Ὁ ἐπισκέπτης: Δὲν μοὺ λές παιδί μου αὐτὸ τὸ θερμόμετρο τοῦ Κελσίου εἶναι;

— Ὅχι κύριε, δικό μας εἶναι.

— Τοτὸ γιατί δὲν ἔγραψες τὴν τιμωρία σου;

— Τὴν ξέχασα κύριε...

— Μὰ γιατί νὰ τὴν ξεχάσῃς;

— Γιὰ... νὰ μὴν τὴν γράψω...

Μ. ΜΑΤΣΙΜΑΝΗ

16ον Δ. Σχ. Δ'. Περ. Ἀθ.

— Τί ἀριθμὸ παπούτσι φορᾷς, Μίμη;

— Τριάντα πέντε. Ἐσὺ;

— Κι ἐγώ.

— Ἐνα πῶδι ἔχομε τότε.

— Σῶπα, καὶ μὲν, οἱ δυὸ μας ἔχομε τέσσερα πῶδια.

Μαμά: Δὲν σοὺ εἶπα, Τοτὸ, νὰ μὴ μιλάς στὸ τραπέζι;

Τοτὸς: Μὰ δὲν μιῶ, μαμά στὸ τραπέζι, μιῶ στὸν Τάκη.

Ὁ Γιωργάκης ρωτᾷ τὴν Μαρία:

— Ὅταν κοιμᾷσαι βγάζεις τὰ γυαλιά σου;

Μαρία: Βεβαίως.

Γιωργάκης: Καὶ τότε πὺς βλέπεις τὰ ὄνειρα;

ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Μαθήτρια 16ου Δημ. Σχολείου Δ'. Περ. Ἀθηνῶν

— Νίκο, Τάκη, ἐλάτε νὰ τὴ δῆτε.

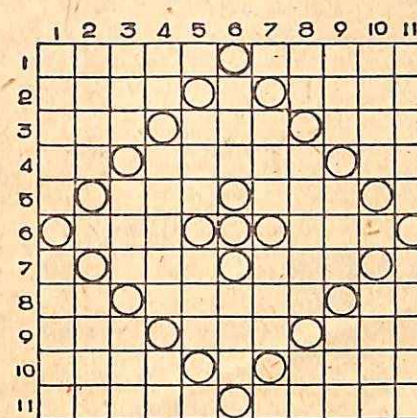
— Τί;

— Σὰς εἶπα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΑΒΑΣ

Γ'. Δημ. Σχολ. Πρεβέζης

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

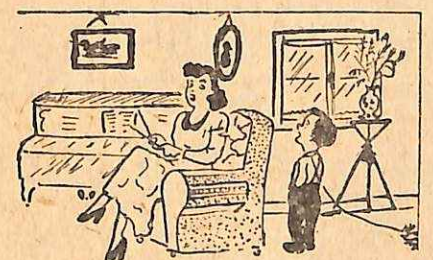
1) Τὸν ἔσωσαν τὰ δελφίνια (ὄνομα). 2) Ἐχεῖ κάθε τόπος τὸ δικό του. 3) Ἐνδυμα τῶν κληρικῶν — Ὁ πατὴρ ὁλων μας. 4) Χλόη (καθαρεύουσα). 5) Αἰτιατικὴ ἄρθρου — Ἀρχαῖο γυναικεῖον ὄνομα. 6) Ὑποθετικόν — Μέρος τῆς ἐρήμου — Συγκεκριμένον μέρος τῆς δημοτικῆς. 7) Προσωπικὴ ἀντωνυμία — Ἀλογο. 8) Πρόθεσις — Μονὰς βάρους. 9) Χρονικὴ μονὰς — Ὅχι μερικά. 10) Ζῶον παμφάγον — Ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ κάτι — Μονὰς μετρήσεως ἐπιφανειῶν (ξεν.). 11) Ὑλὴ θερμάνσεως — Οὐδέτερον ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας — Σὲ καλεῖ. 12) Ἀντιθετικὸς σύνδεσμος — Τραγοῦδια. 13) Νησίς τῆς Ἀδριατικῆς — Ἀδριανὸς ῥήματος.

ΚΑΘΕΤΩΣ

1) Ὁ πλεονέκτης — Ἀγριον ζῶον. 2) Οὐδέτερον συγκριτικόν (μ' εὐκολία ἐπίρρημα) — Εἶναι θνητόν. 3) Ὅχι ἄνισα — Μέλλων τοῦ λέγω — Νῆσος. 4) Σπουδαία τροφή — Γειτονικά — Συγγραφεὺς. 5) Ἀεροπορικὴ ἐταιρία — Πρόθεσις. 6) Λαμπάδα τῶν ἀρχαίων — Χρονικόν. 7) Συντροφιά — Ἱστορικὸ μέρος. 8) Νότα — Ἡ ἐνδυμασία — Ὁμοιωματικόν. 9) Ὅρος τῆς Κρήτης — Ἰδρυμα — Τοπικόν. 10) Πρόσωπο τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως — Νοστιμίζει τὸ φαγητό. 11) Ἀψογά — Θηλυκὸ τοῦ γέρος.

ΕΜΙΝΙΔΟΥ ΜΑΙΡΗ
Γυμν. Θηλέων Καβάλλας

ΑΠΟΡΙΑ

— Τὸν χειμῶνα, μαμά, δὲν ἔχουν φύλλα τὰ δέντρα. Τότε λοιπὸν πὺς ἐντύνονται τὸ χειμῶνα ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐα;

ΛΑΣΚΑΡΗΣ ΛΙΒΑΣ
Γυμνασίον Κιλκίς

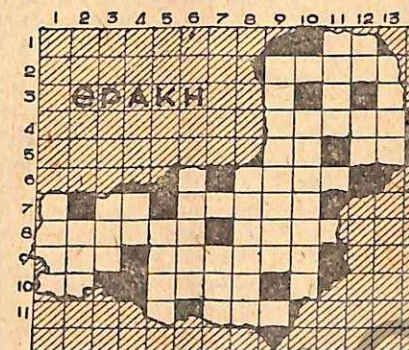
Ἐνα παιχνίδι καθιστὸ σωστὸ Ἐρυθροσταυρίτικο.

ΜΠΕΡΔΕΥΕΣ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ

Τὰ παιδιά χωρίζονται σὲ ὁμοῦδες, ἀνάλογα μετὰ τὸν ἀριθμὸ τους. Κάθε ὁμάδα ἔχει μολύβι καὶ χαρτί. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ παιχνιδιοῦ λέει ἀνακατεμένα τὰ γράμματα ἀπὸ ἕναν κανὼνα τῆς Ὑγιεινῆς. Π. χ. «Πλένω τὰ χέρια μου πρὶν ἀπὸ τὸ φαγητό». Θὰ πῇ: Χ. Ν. Ρ. Υ. Ο. Π. Ω. κλπ. Ὅποια ὁμάδα βρῇ πρὶν γρήγορα τὸν κανὼνα, παίρνει ἕνα βαθμὸ στὸ τέλος κερδίζει ἡ ὁμάδα πὺς ἔχει τοὺς περισσότερους βαθμούς. Ἀμα τὰ παιδιά εἶναι λίγα, μπορεῖ ἀντὶ γιὰ ὁμάδες, νὰ παίξουν δυὸ-δυὸ ἢ κι ἕνας-ἕνας.

Αὐτὰ γιὰ σήμερα. Καλὸ παιχνίδι!
ΛΙΝΑ ΚΑΣΔΑΓΛΗ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΘΡΑΚΗΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

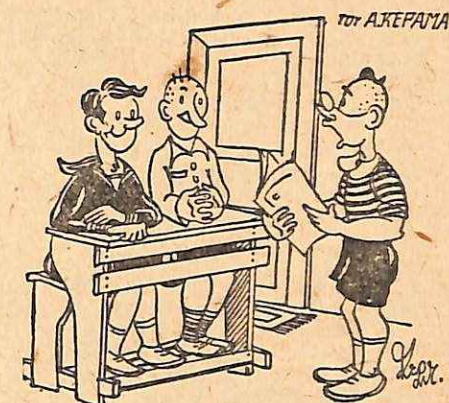
1) Καθετὶ πὺς ζῇ λέγεται... 2) Ποταμὸς τῆς Θράκης. 4) Τὸ μεταχειρίζονται οἱ κάου μπόυς. 5) Μόριο — Κλωστή. 6) Ἡπείρος. 7) Λουλούδια — Ἐποχή. 8) Καταστρέφει τὰ ρούχα. — Πόλις τῆς Ἠπείρου. 9) Μικρὸς παραπόταμος τοῦ Ἄλφου — Ἀρχαία πόλις τῆς νοτίου Ἑλλάδος. 10) Σπιτικὸ ζῶον. — Ἐπίρρημα σημαίνει τὸ παρόν. 11) Ἀλογο.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1) Πόλις. 2) Νῆσος τῶν Δωδεκανήσων. 3) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου. 4) Δύο γράμματα ἀπὸ τὴν λέξιν ΑΡΤΟΠΟΙΟΣ. 5) Ἀποτελοῦν τὸ κύριο μέρος τοῦ σώματος. 6) Ἡρωῖδα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας. 7) Σύνδεσμος. 8) Ὅρος τῆς ἀνατολικῆς Μ. Ἀσίας. 9) Εὐρωπαϊκὸ κράτος. — Ρ. Τ. 10) Κάτοικος Ἠπείρου. 11) Βουνό. 12) Ἀρνητικὸ — Νότα. 13) Ἀθλαβεῖς.

ΚΩΝΣΤ. Π. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΣ

Ἀγία Παρασκευή

Ὁ ἐπιμελητής: Ὅσοι εἶναι ἀπόντες νὰ σηκώσουν τὰ χέρια γιὰ νὰ τοὺς δῶ!

ΡΟΜΒΟΣ

Ὅριζόντιως καὶ καθέτως:

* * * * * = Σύμφωνο
* * * * * = Ὁ καθέλις
* * * * * = Χονδρὸς
* * * * * = Προφήτης (κλητ.)
* * * * * = Χώρα τῆς Ἀσίας
* * * * * = Καὶ συντροφία
* * * * * = Φωνήεν

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθητῆς Γυμν. Ἰτέας

ΑΠΟΡΙΑ

Τρεῖς ἐπιβάτες πρόκειται νὰ περάσουν ἕνα ποτάμι μετὰ βάρκα. Ἡ βάρκα δὲν σηκώνει παραπάνω ἀπὸ 300 ὀκάδες. Ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες ὅμως οἱ μὲν δύο μαζί μετὰ τὰ πράγματά τους ζυγίζουν 150 ὀκάδες ὁ καθένας, ὁ δὲ τρίτος μόνος 300 ὀκάδες. Πὺς θὰ περάσουν οἱ τρεῖς αὐτοὶ ταξιδιωτὲς τὸ ποτάμι;

ΚΥΡ. ΚΑΛΠΑΚΙΔΗΣ

Α' Δημοτ. Σχολ. Γιαννιτσῶν

ΤΟ ΡΥΖΙ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 8)

Χάρις σ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια σὲ τρία χρόνια ἡ παραγωγή τοῦ ρυζιοῦ ἀπὸ 7 ἑκατομ. ὀκάδες ἔφτασε 16 ἑκατομ. καὶ ὑπάρχουν βάσιμες ἐλπίδες ὅτι μέχρι τὸ 1953 θὰ παράγονται 30 ἑκατομ. ὀκάδες δηλ. ὅσο ρύζι ἔχομε ἀνάγκη τὸ χρόνο.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν ὠφέλεια, πὺς θὰ ἔχαμε ἀπὸ τὴν ἐσοδεία τοῦ ρυζιοῦ, τὰ χωράφια τῶν δέλτα τῶν ποταμῶν μετὰ συνεχὲς ἐξέπλυμα μετὰ τὸ γλυκὸ νερὸ χάνουν τὸ ἀλάτι καὶ γίνονται πρῶτης τάξεως χωράφια γιὰ καλλιέργεια ὁποιοῦδήποτε προϊόντος.

Ἡ σημασία λοιπὸν τῆς καλλιεργείας τοῦ ρυζιοῦ εἶναι μεγάλη γιὰ τὴν χώρα μας γιὰτὶ πρῶτα θὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ τὸ ποσὸν τοῦ ρυζιοῦ πὺς θάχουμε κάθε χρόνο ἀνάγκη καὶ δεύτερον γιὰτὶ λόγω τῆς καλλιεργείας τοῦ ρυζιοῦ θ' ἀξιοποιηθοῦν 800.000 στρέμ. χωράφια ποτιστικὰ πρῶτης ποιότητος πὺς σήμερα εἶναι ἐντελῶς ἀκατάλληλα γιὰ ὁποιοδήποτε καλλιέργεια καὶ δὲν χρησιμεύουν οὐτε γιὰ φτωχὲς βοσκὰς.

Κ. ΖΕΥΓΑΣ

Μίμης: Για πές μου, Γιαννάκη, ποιά είναι πιό μακριά ο ήλιος ή η Αφρική;
 Γιαννάκης: Η Αφρική.
 Μίμης: Και γιατί;
 Γιαννάκης: Διότι τον ήλιο τον βλέπουμε κάθε μέρα ενώ την Αφρική δεν την βλέπουμε.
 ΑΝΑΣΤΑΣΟΥΛΑ ΠΑΤΡΙΚΑΚΟΥ
 Γυμνάσιον Νικαίας

 Ο Δάσκαλος: Για πές μου εσύ, Κώστα, τί είναι το νερό;
 Ο μαθητής (με δισταγμό): Το νερό... το νερό... είναι ρευστό άχρωμο που γίνεται μαύρο, όταν βάζουμε μέσα τα χέρια μας.
 ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΑΛΙΓΚΟΥΔΗΣ
 Α'. Γυμνάσιον
 Αρρένων Θεονίκης

 Ο νονός του Τοτού είναι άρρωστος.
 Ο Τοτός κάνει την προσευχή του: — Θεέ μου, φύλαγε το νονό μου, τουλάχιστο μέχρι του Αγίου Βασιλείου...

Στο σπίτι του Τάκη έχουν βαφτίσει. Κι' ο Τοτός ρωτάει: — Μαμά, πώς το λένε το παιδί που θα βαφτίσωμε;

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΦΙΛΩΝ
 Γυμνάσιον Θηβών

ΣΚΑΛΑ
 1) Μ *
 2) Μ * *
 3) Μ * * *
 4) Μ * * * *
 5) Μ * * * * *
 6) Μ * * * * *
 7) Μ * * * * *
 8) Μ * * * * *

1) Απαγορευτικών. 2) Αριθμητικών απόλυτων. 3) Το 'Υμηττόν είναι το καλύτερον. 4) Μικρότατο κομματάκι ενός σώματος. 5) Το αγαπητότερό μας πρόσωπον. 6) Αμαξία με ένα άλογο. 7) Θεός της Ίφιγενείας. 8) Όνομα γυναικείου καλός.
 ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΥ
 Γυμνάσιον Χαλανδρίου

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 12)

άνθρωπα, που έχει την ιδιότητα να προσφορά τις τροφές και επομένως μπορεί να θεωρηθεί ως αντίδοτο. (Διαλύουμε μία κουταλιά της σούπας σε μισή περίπου δόξα νερού).
 Στην περίπτωση της αλλαντίας, αυτή η ενέργεια επειδή υπάρχει — όπως είπαμε — δυσκαταποσία είναι δύσκολη ή και αδύνατη, αν μάλιστα η δράσις της τοξίνης έχει επεκταθεί. Γι' αυτό, άμέσως θα φωνάξουμε γιατρό ή θα διακομίσουμε τον παθόντα σε Νοσοκομείο.

Η ενέργεια άλλως τε αυτή ποτέ δεν πρέπει να παραλείπεται, γιατί πολλές φορές υπό τα συμπτώματα της αλλαντίας κρύβονται άλλες, πολύ σοβαρότερες καταστάσεις.

ΣΚΑΛΑ

1) Θ * Σ
 2) Θ * * Σ
 3) Θ * * * Σ
 4) Θ * * * * Σ
 5) Θ * * * * * Σ
 6) Θ * * * * * Σ
 7) Θ * * * * * Σ
 8) Θ * * * * * Σ
 9) Θ * * * * * Σ
 10) Θ * * * * * Σ
 11) Θ * * * * * Σ

1) Αρπακτικών ζώων. 2) Κοινός Πατήρ. 3) Έδεξεν άπιστιάν. 4) Μικρόν φυτόν. 5) Το τέλος της ζωής μας. 6) Βυζαντινός Αυτοκράτωρ. 7) Τοιοῦτον χαρακτηριστικόν είχε και ο Ηρακλής. 8) Μέγας Ιστορικός συγγραφέας της Αρχαιότητος. 9) Έτσι ονομάσθη η Αγία Γραφή. 10) Κάμνει θαύματα. 11) Δαμάζει τα θηρία.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΔΡΟΣΟΣ

ΑΝΑΣΤ. ΜΠΙΣΙΑΣ

Μαθηταί Γυμνασίου Λεβειδίου

Η ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Αν προσέξωμε γύρω μας θα δούμε πως όλα τα πράγματα στη φύσι μας προτρέπουν για προσφορά υπηρεσίας.

Το σύννεφο, που γίνεται βροχή και ποτίζει τη γη, το αλγάκι, που τρέχει ακούραστο να μεταφέρει το νερό στα διψασμένα φυτά, όλα προσφέρουν υπηρεσία.

Γι' αυτό και συ μη μένης αδρανής. Φρόντισε να κάνης κάτι χρήσιμο στον εαυτό σου και στους άλλους.

Φρόντισε να είσαι πρωτοπόρος για κάθε καλό. Μη δισταγής να αναλάβης δύσκολα έργα, τα οποία συνήθως οι άλλοι αποφεύγουν. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως μόνο τα μεγάλα έργα έχουν αξία. Όσο μικρή και αν είναι μία καλή μας πράξις έχει πάντοτε την αξία της. Άρκει να γίνεται με προθυμία, στοργή και συνέσι.

Ένα σωρό έργασίες, που φαίνονται ασήμαντες, όπως είναι το στόλισμα ενός τραπέζιου, το σιγύρισμα των βιβλίων μας, το πλύσιμο ενός μικρού παιδιού, δημιουργούν εύχαρη στη ατμόσφαιρα και κάνουν πιό όμορφη τη ζωή μας και τη ζωή των γύρω μας.

Η παροχή βοήθειας είναι έργο ανώτερο, είναι ένα προνόμιο, για κείνους που είναι σε θέσι να βοηθούν τους άλλους που έχουν ανάγκη. Και ο Θεός τίποτε άλλο δεν κάνει παρά να μας βοηθή, αφού Αυτός μας δίνει την τροφή και το φώς και όλα τα αγαθά της ζωής.

Γι' αυτό και συ μικρέ μου Έρμυροσταυρίτη, μην αφήνης ημέρα χωρίς να προσφέρης κάποια χρήσιμη υπηρεσία. Κάθε βράδυ μη παραλείπης να ρωτάς τον εαυτό σου: Τί έκανα σήμερα; Τί υπηρεσία προσέφερα; Ποιόν έβοήθησα;

Gabriela Mistral
 Am. J. R. C. Journal

ΛΥΣΕΙΣ Σταυρολέξου κλπ.

Τεύχους Νοεμβρίου

1) ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Οριζοντίως: 1) Άνηρ — Άμην. 2) Γάμος — Άτι. 3) Έκαστος. 4) Ράκος. 5) Ήρα — Χφ — ΙΡ. 6) Παις. 7) Έσπείρας. 8) Πούρο. 9) Ρίνα — Ίς. Καθέτως: 1) Άγάπη — Επί. 2) Νά — Ράσο. 3) Ημέρα — Πύρ. 4) Ρόκα — Περί. 5) Σάκχαρον. 6) Σοφία. 7) Μάτς — ΣΣ. 8) Ήτο — σί. 9) Νίσυρος.

2) ΜΑΓΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

1) Μπύρα.
 2) Κουκιά.
 3) Πατάτες.
 4) Ρυάκι.

3) ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

1) Η τρύπα.
 2) Η λίμνη. Ήρη, εις την περιόχην των 5 λιμνών.

4) ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΑ

1) ΙΤΕΑ.
 2) ΠΟΝΤΟΣ.
 3) ΛΙΜΑ.
 4) ΔΡΑΜΑ.
 5) ΒΟΛΟΣ.
 6) ΤΙΓΡΗΣ.
 7) ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΝ.
 8) ΝΕΑΠΟΛΙΣ.

6) ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Οριζοντίως: 1) Άβρα — Ρέα. 2) ΥΙ. 3) Άκαρπο. 4) Άκον — Μή. 5) Κρίκος. 6) 10 — Άσία. 7) Νή. 8) Άνω — Κώ. Καθέτως: 1) Άμα — Κίνα. 2) Κάρο. 3) Ρυάκι. 4) Ρόκα. 5) Ύπνος. 6) Ρίο — Σί. 7) Άνω. 8) Ήά.

8) ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

1) Το λυχνάρι. 2) Το φαλλίδι. 3) Άστρο — Κάστρο. 4) Δάσος — Θάσος.

8) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Ο Βόλος.

9) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
 ΚΕΑ — ΑΕΚ.

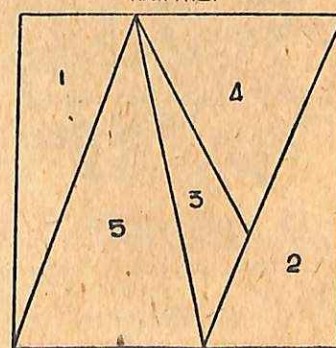
10) ΑΡΙΘΜΟΛΕΞΟΝ

α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ε	Π	Κ	Κ	Α	Γ	Λ	Β	Κ	Δ
Ρ	Τ	Θ	Θ	Η	Θ	Ρ	Θ	Ι	
Ι	Ρ	Ν	Σ	Λ	Σ	Φ	Ι	Σ	Κ
Ο	Θ	Τ	Τ	Ο	Ι	Ο	Ο	Ι	Ο
Σ	Ν	Α	Η	Ν	Σ	Σ	Σ	Α	Σ

ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

1	12	7	14
8	13	2	11
10	3	16	5
15	6	9	4

ΠΑΙΓΝΙΑΙ

ΘΕΟΣ ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ

Στίχοι

ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Μουσική

ΞΕΝ. Γ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗ.

Μέτρια, εύλαβικό.

Δό. Ξα στὸν Ἄ-ναρχο τὸν Πλά-στη, τὸν ὕ-γω-τὴ τῶν τα-πει-

-νῶν, τῶν τα-πει-νῶν. Μύ-ριες ὁ-λό-χρυ-σες καμ-πά-νες ση-μά-να-τε τῶν οὐ-ρα-

νῶν, τῶν οὐ-ρα. νῶν. Μές στή σπη-λιά Θε-ὸς γεν-νιέ-ται, γεν-νιέ-ται. Λυ-χοῦν τὰ

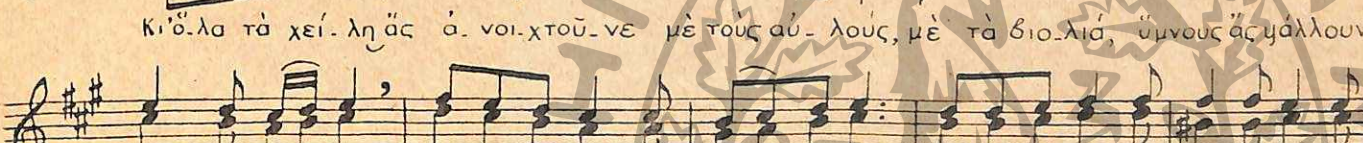
γό-να-τα. Ὡ-σαννά, ὦ-σαν-νά. Τ' ἄ-στρο, ποὺ ὠδή-γη-σε τοὺς Μά-γους, ἄς λάμ-ψη

μέ-σα μας ξα-νά, ξα-νά, ἄς λάμ-ψη μέ-σα μας ξα-νά, ξα-νά.

Κι' ὅ-λα τὰ χεί-λη ἄς ἄ-νοι-χτοῦ-νε μέ-τους αὐ-λούς, μέ-τὰ διο-λίσ, ὕμνους ἄς γά-λλουν

στὸν Αἰ-ὠ-νιο τῶν θα-σι. λιά-δων θα-σι. λιά, ὕμνους ἄς γά-λλουν στὸν Αἰ-ὠ-νιο

τῶν θα-σι. λιά-δων θα-σι. λιά. Ὡ-σαν-νά, ὦ-σαννά, ἦτιν, νταν, ντιν, νταν, ντιν,

νταν, ντιν, νταγκ. Ὡ-σαν-νά, ὦ-σαν-νά, ἦτιν, νταν, ντιν, νταν, ντιν, νταν.

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΩΣ

Όπως τὶς διηγείται στ' ἀνηψάνια του ὁ θεὸς Δημητράκης.

Ο ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΣΤΗ ΝΗΣΟ ΤΩΝ ΦΑΙΑΚΩΝ

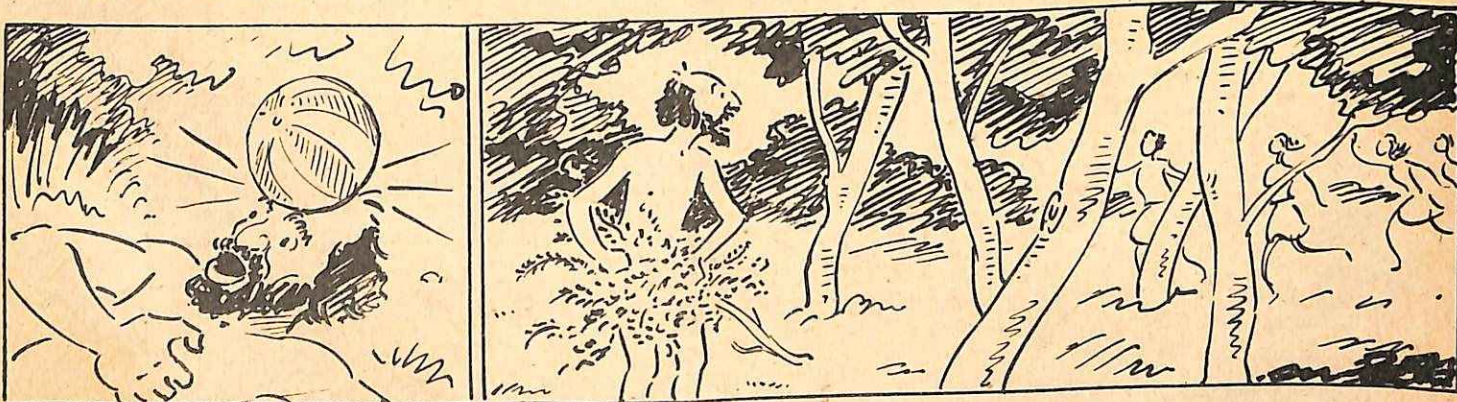
(3)

Μέρες κολύμπαγε ὁ φτωχός.
Καὶ τέλος ἓνα βράδυ
στὰ βράχια πέφτει ἐνὸς νησιοῦ
γυμνός, σωστό ρημάδι.

Ἀέρα τρώει κοπανιστό
τότε, ποῦ λές, γιὰ δεῖπνο,
καὶ σ' ἓνα δάσος χώνεται
καὶ ρίχνεται στὸν ὕπνο.

Περίπου ὥρες εἴκοσι
κοιμήθηκε ἀράδα!
Καὶ ἴσως θὰ κοιμότανε
κι ὁλόκληρη βδομάδα,

μὰ ξάφνου στὸ κεφάλι του
φάπ... ἔπεσε μιὰ μπάλλα!
Ξυπνώντας βλέπει ἀπ' ἀντικρὺ
νὰ ἔρχονται τρεχάλα.

Κάτι κοπέλλες, ποὺ κοιτοῦν
τὴ μπάλλα τους νὰ βροῦνε.
— Ἄλλοί μου, εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς,
ποῦν' τὸ παλτό μου, ποῦναι;...

Μὰ οὔτε μισὸ ποκάμισο
δὲ βρίσκει. Τί νὰ κάνη,
σκεπάζεται μὲ δυὸ κλαδιά.
Καὶ νά, ἡ παρέα φτάνει.

— Μαμά μου, ἓνα φάντασμα!...
ὅλες μαζί φωνάζουνε.
Καὶ κάνοντας μεταβολὴ
στὰ πόδια εὐθὺς τὸ βάζουνε.

Μία μονάχα ἔμεινε
κι ἀμέσως τὸν ρωτᾷ:
— Μά, πὼς εἰς' ἔτσι ἀντὺτος,
τί χάλια εἶν' αὐτά;!...

Κι ὁ Ὀδυσσεύς ξερά-ξερά
τῆς ἀπαντᾷ μονάχα:
— Παρντόν, μὰ δὲν περίμενα
πὼς ἐπισκέψεις θάχα...

(Τὸ τί ἔγινε πῶς περὶ
θα τὸ πούμε ἄλλη μέρα)